

大般若波罗蜜多经

(六百卷：第二百六十一卷至第二百七十卷)

唐三藏法师玄奘奉 诏译

南無本師釋迦牟尼佛

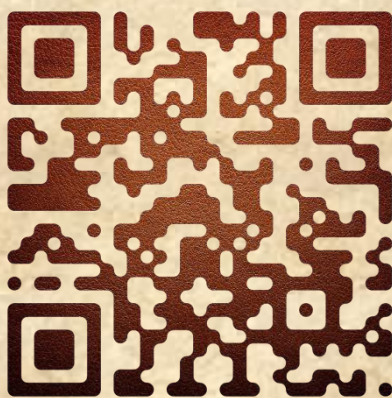
说明

本简体注音版《大般若波罗蜜多经》电子书，根据《乾隆大藏经》大乘般若部，第 0001 部，唐三藏法师玄奘奉诏译《大般若波罗蜜多经》原藏影印本校正注音，句读及注音仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一九年十二月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

目 录

起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
净口业真言	- 1 -
净三业真言	- 1 -
安土地真言	- 1 -
普供养真言	- 2 -
开经偈	- 2 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十一	- 3 -
初分难信解品第三十四之八十	- 3 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十二	- 29 -
初分难信解品第三十四之八十一	- 29 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十三	- 54 -
初分难信解品第三十四之八十二	- 54 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十四	- 81 -
初分难信解品第三十四之八十三	- 81 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十五	- 106 -
初分难信解品第三十四之八十四	- 106 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十六	- 131 -
初分难信解品第三十四之八十五	- 131 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十七	- 159 -
初分难信解品第三十四之八十六	- 159 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十八	- 184 -
初分难信解品第三十四之八十七	- 184 -
大般若波罗蜜多经卷第二百六十九	- 210 -
初分难信解品第三十四之八十八	- 210 -
大般若波罗蜜多经卷第二百七十	- 237 -
初分难信解品第三十四之八十九	- 237 -
补阙真言	- 263 -
回向偈	- 263 -

●起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiàncuánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南無香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

jìngkǒu yè zhēnyán

净口业真言

(三遍)

ōng xiū lì xiū lì mó hē xiū lì xiū xiū lì sà pó hē
唵.修唎修唎.摩诃修唎.修修唎.萨婆诃.

jìngsān yè zhēnyán

净三业真言

(三遍)

ōng suō wǎ pó wǎ shú tuó suō wǎ dá mó suō wǎ pó wǎ shú dù hàn
唵.娑嚩.婆嚩秫驮.娑嚩达摩娑嚩.婆嚩秫度憾

ān tǔ dì zhēnyán

安土地真言

(三遍)

ná mó sān mǎnduō mǔ tuó nán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē
南無三满哆.母驮喃.唵度噜度噜.地尾.娑婆诃

pǔ gòngyǎngzhēnyán
普 供 养 真 言

(三遍)

ōng yé yé nǎng sān pó wǎ wà zǐ là hòng
唵.誝誝曩.三婆嚩.鞞日啰斛.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南 無 本 师 释 迦 牟 尼 佛 (合掌三称)

kāi jīng jì
开 经 偈

(一遍)

wú shàng shēn shēn wēi miào fǎ   bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无 上 甚 深 微 妙 法   百 千 万 劫 难 遭 遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí   yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我 今 见 闻 得 受 持   愿 解 如 来 真 实 义

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí yī
大般若波罗蜜多经卷第二百六十一

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí
初分难信解品第三十四之八十

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù nèi kōng qīng jìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，若

nèi kōng qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
内空清净，若法定清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wài kōng nèi wài kōng kōng kōng
无断故。一切智智清净故外空、内外空、空空、

dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng
大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、

wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
无际空、散空、无变异空、本性空、自相空、

gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自

xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīng jìng wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng
性空、无性自性空清净，外空乃至无性自性空

qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，若

wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr
外空乃至无性自性空清净，若法定清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhēn rú qīng jìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，若

zhēn rú qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
真如清净，若法定清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
无断故。一切智智清净故法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ zhù shí jì
性、不变异性、平等性、离生性、法住、实际、
xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng
虚空界、不思議界清净，法界乃至不思議界清净
gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè
故法定清净。何以故？若一切智智清净，若法界
nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn
乃至不思議界清净，若法定清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
圣谛清净故法定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若苦圣谛清净，若法定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè dào
分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、道
shèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng
圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故法定清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dàoshèng dì
何以故？若一切智智清净，若集、灭、道圣谛
qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若法定清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静
lǜ qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
虑清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若四静虑清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng sì wú sè
别、无断故。一切智智清净故四无量、四无色
dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng
定清净，四无量、四无色定清净故法定清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú liàng sì wú sè dìng
何以故？若一切智智清净，若四无量、四无色定
qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若法定清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
解脱清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若八解脱清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù jiǔ cì dì
别、无断故。一切智智清净故八胜处、九次第
dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù
定、十遍处清净，八胜处、九次第定、十遍处
qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，若
bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng
八胜处、九次第定、十遍处清净，若法定清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四

niàn zhù qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
念住清净故法定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn
净，若四念住清净，若法定清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì zhèng duàn sì shén
无别、无断故。一切智智清净故四正断、四神
zú wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào zhī qīng jìng
足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清净，
sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù fǎ dìng qīng jìng hé yǐ
四正断乃至八圣道支清净故法定清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào
故？若一切智智清净，若四正断乃至八圣道
zhī qīng jìng ruò fǎ dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
支清净，若法定清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù fǎ dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
空解脱门清净故法定清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò fǎ dìng qīngjìng wú èr
智清净，若空解脱门清净，若法定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故无相、
wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng gù
无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门清净故
fǎ dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú xiàng
法定清净。何以故？若一切智智清净，若无相、
wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò fǎ dìng qīngjìng wú èr wú èr fēn
无愿解脱门清净，若法定清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù fǎ dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
萨十地清净故法定清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò fǎ dìng qīngjìng wú èr wú
清净，若菩萨十地清净，若法定清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎn qīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù fǎ dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，若
wǔ yǎn qīngjìng ruò fǎ dìng qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
五眼清净，若法定清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōng qīngjìng liù shéntōng
无断故。一切智智清净故六神通清净，六神通
qīngjìng gù fǎ dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，若
liù shéntōng qīngjìng ruò fǎ dìng qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
六神通清净，若法定清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
力清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，
ruò fó shí lì qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若佛十力清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi sì wú ài
别、无断故。一切智智清净故四无所畏、四无碍
jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ qīng
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法清
jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù fǎ dìngqīng
净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故法定清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì
净。何以故？若一切智智清净，若四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr
十八佛不共法清净，若法定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
无忘失法清净故法定清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr
智清净，若无忘失法清净，若法定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù héngzhù
无二分、无别、无断故。一切智智清净故恒住
shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù
舍性清净，恒住舍性清净故法定清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò fǎ dìngqīng
若一切智智清净，若恒住舍性清净，若法定清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切
zhì qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
智清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若一切智清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì yī qiè xiàng
别、无断故。一切智智清净故道相智、一切相
zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng
智清净，道相智、一切相智清净故法定清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng
何以故？若一切智智清净，若道相智、一切相
zhì qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
智清净，若法定清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清
jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò
净，一切陀罗尼门清净故法定清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò fǎ dìng
一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若法定
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì
清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智
qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì ménqīngjìng
清净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清
gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè
故法定清净。何以故？若一切智智清净，若一切
sān mó dì ménqīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
三摩地门清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
果清净故法定清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yù liú guǒqīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若预流果清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán ā
别、无断故。一切智智清净故一来、不还、阿
luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù fǎ
罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故法

dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái bù
定清净。何以故？若一切智智清净，若一来、不
huán ā luó hàn guǒ qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr
还、阿罗汉果清净，若法定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
觉菩提清净故法定清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú
清净，若独觉菩提清净，若法定清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù fǎ dìngqīngjìng hé
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故法定清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行
qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若法定清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù fǎ dìngqīng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故法定清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàngzhèng
净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上正
děng pú tí qīngjìng ruò fǎ dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
等菩提清净，若法定清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若

sè qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
色清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，
shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò
受、想、行、识清净故法住清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò fǎ
一切智智清净，若受、想、行、识清净，若法
zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchù qīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
yǎnchù qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼处清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn yì
无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、意
chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng
处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故法住清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí shé shēn
何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、身、
yì chù qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意处清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chù qīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
sè chù qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
色处清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù fǎ
无断故。一切智智清净故声、香、味、触、法
chù qīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng gù fǎ zhù qīng
处清净，声、香、味、触、法处清净故法住清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng wèi
净。何以故？若一切智智清净，若声、香、味、

chù fǎ chùqīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
触、法处清净，若法住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界

qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若

yǎn jiè qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼界清净，若法住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù
无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼触、

yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为缘

suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故法住清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸受清净，

ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若法住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若

ěr jiè qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
耳界清净，若法住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù
无断故。一切智智清净故声界、耳识界及耳触、

ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuán
耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳触为缘

suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故法住清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清净，若声界乃至耳触为缘所生诸受清净，

ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若法住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清**净**故**法**住**清**净。何以故？若一切智智清**净**，若
bí jiè qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
鼻**界**清**净**，若**法**住**清**净，**无**二、**无**二分、**无**别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù
无断故。一切智智清**净**故**香**界、**鼻**识界及**鼻**触、
bí chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuán
鼻触为缘所生诸受清**净**，**香**界乃至**鼻**触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清**净**故**法**住**清**净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清**净**，若**香**界乃至**鼻**触为缘所生诸受清**净**，
ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若**法**住**清**净，**无**二、**无**二分、**无**别、**无**断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善**现**，一切智智清**净**故**舌**界清**净**，**舌**界

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清**净**故**法**住**清**净。何以故？若一切智智清**净**，若
shé jiè qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
舌**界**清**净**，若**法**住**清**净，**无**二、**无**二分、**无**别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
无断故。一切智智清**净**故**味**界、**舌**识界及**舌**触、
shé chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán
舌触为缘所生诸受清**净**，**味**界乃至**舌**触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清**净**故**法**住**清**净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清**净**，若**味**界乃至**舌**触为缘所生诸受清**净**，
ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若**法**住**清**净，**无**二、**无**二分、**无**别、**无**断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善**现**，一切智智清**净**故**身**界清**净**，**身**界

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清**净**故**法**住**清**净。何以故？若一切智智清**净**，若
shēn jiè qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
身**界**清**净**，若**法**住**清**净，**无**二、**无**二分、**无**别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù
无断故。一切智智清**净**故**触**界、**身**识界及**身**触、

shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chùjiè nǎi zhì shēnchùwéiyuán
身触为缘所生诸受清净，触界乃至身触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故法住清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò chùjiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清净，若触界乃至身触为缘所生诸受清净，
ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若法住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
yì jiè qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意界清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
无断故。一切智智清净故法界、意识界及意触、
yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuán
意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故法住清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清净，若法界乃至意触为缘所生诸受清净，
ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若法住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
dì jiè qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
地界清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng shí
无断故。一切智智清净故水、火、风、空、识
jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù fǎ zhùqīng
界清净，水、火、风、空、识界清净故法住清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ fēng
净。何以故？若一切智智清净，若水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
空、识界清净，若法住清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
wú míngqīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
无明清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè liù chù
无断故。一切智智清净故行、识、名色、六处、
chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīng
触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼清
jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng
净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故法住清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn
何以故？若一切智智清净，若行乃至老死愁叹
kǔ yōunǎoqīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
苦忧恼清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò
净，布施波罗蜜多清净故法住清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò fǎ zhù qīng
一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若法住清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duōqīng
净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多清
jìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé
净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故法住清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì
以故？若一切智智清净，若净戒乃至般若波罗蜜
duōqīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
多清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōng qīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若

nèi kōng qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
内空清净，若法住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wài kōng nèi wài kōng kōng kōng
无断故。一切智智清净故外空、内外空、空空、

dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng
大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、

wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
无际空、散空、无变异空、本性空、自相空、

gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自

xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīngjìng wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng
性空、无性自性空清净，外空乃至无性自性空

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若

wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr
外空乃至无性自性空清净，若法住清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若

zhēn rú qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
真如清净，若法住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
无断故。一切智智清净故法界、法性、不虚妄

xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng shí jì
性、不变异性、平等性、离生性、法定、实际、

xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng
虚空界、不思議界清净，法界乃至不思議界清净

gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè
故法住清净。何以故？若一切智智清净，若法界

nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn
乃至不思議界清净，若法住清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
圣谛清净故法住清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr
净，若苦圣谛清净，若法住清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè dào
分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、道

shèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng
圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故法住清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dàoshèng dì
何以故？若一切智智清净，若集、灭、道圣谛

qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无断

gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
虑清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若四静虑清净，若法住清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng sì wú sè
别、无断故。一切智智清净故四无量、四无色

dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng
定清净，四无量、四无色定清净故法住清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng sì wú sè dìng
何以故？若一切智智清净，若四无量、四无色定

qīngjìng ruò fǎ zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无断

gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuōqīngjìng gù fǎ zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
脱清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若八解脱清净，若法住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù jiǔ cì dì
别、无断故。一切智智清净故八胜处、九次第
dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù
定、十遍处清净，八胜处、九次第定、十遍处
qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng
八胜处、九次第定、十遍处清净，若法住清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niàn zhù qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
念住清净故法住清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn
净，若四念住清净，若法住清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì zhèng duàn sì shén
无别、无断故。一切智智清净故四正断、四神
zú wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào zhī qīng jìng
足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清净，
sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ
四正断乃至八圣道支清净故法住清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào
故？若一切智智清净，若四正断乃至八圣道
zhī qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
支清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
空解脱门清净故法住清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr
智清净，若空解脱门清净，若法住清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故无相、

wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng   wú xiàng   wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng gù
无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门清净故
fǎ zhù qīng jìng   hé yǐ gù   ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng   ruò wú xiàng
法住清净。何以故？若一切智智清净，若无相、
wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng   ruò fǎ zhù qīng jìng   wú èr   wú èr fēn
无愿解脱门清净，若法住清净，无二、无二分、
wú bié   wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn   yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng   pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng   hé yǐ gù   ruò yī qiè zhì zhì
萨十地清净故法住清净。何以故？若一切智智
qīng jìng   ruò pú sà shí dì qīng jìng   ruò fǎ zhù qīng jìng   wú èr   wú
清净，若菩萨十地清净，若法住清净，无二、无
èr fēn   wú bié   wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn   yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng   wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng   hé yǐ gù   ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng   ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
wǔ yǎn qīng jìng   ruò fǎ zhù qīng jìng   wú èr   wú èr fēn   wú bié
五眼清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù   yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng jìng   liù shéntōng
无断故。一切智智清净故六神通清净，六神通
qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng   hé yǐ gù   ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng   ruò
清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，若
liù shéntōng qīng jìng   ruò fǎ zhù qīng jìng   wú èr   wú èr fēn   wú
六神通清净，若法住清净，无二、无二分、无
bié   wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn   yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng   fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng   hé yǐ gù   ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
力清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò fó shí lì qīng jìng   ruò fǎ zhù qīng jìng   wú èr   wú èr fēn   wú
若佛十力清净，若法住清净，无二、无二分、无
bié   wú duàn gù   yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi   sì wú ài
别、无断故。一切智智清净故四无所畏、四无碍

jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ qīng
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法清
jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù fǎ zhù qīng
净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故法住清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì
净。何以故？若一切智智清净，若四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn
十八佛不共法清净，若法住清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú wàng shī fǎ qīng jìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
无忘失法清净故法住清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wú wàng shī fǎ qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr
智清净，若无忘失法清净，若法住清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù héng zhù
无二分、无别、无断故。一切智智清净故恒住
shě xìng qīng jìng héng zhù shě xìng qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ gù
舍性清净，恒住舍性清净故法住清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò héng zhù shě xìng qīng jìng ruò fǎ zhù qīng
若一切智智清净，若恒住舍性清净，若法住清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè zhì qīng jìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切
zhì qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
智清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yī qiè zhì qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若一切智清净，若法住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dào xiàng zhì yī qiè xiàng
别、无断故。一切智智清净故道相智、一切相
zhì qīng jìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng gù fǎ zhù qīng jìng
智清净，道相智、一切相智清净故法住清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng
何以故？若一切智智清净，若道相智、一切相
zhì qīng jìng ruò fǎ zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
智清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清
jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò
净，一切陀罗尼门清净故法住清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò fǎ zhù qīng
一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若法住清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì ménqīngjìng gù
净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清净故
fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè sān
法住清净。何以故？若一切智智清净，若一切三
mó dì ménqīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
摩地门清净，若法住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
果清净故法住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yù liú guǒqīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若预流果清净，若法住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán ā
别、无断故。一切智智清净故一来、不还、阿
luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù fǎ
罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故法
zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái bù
住清净。何以故？若一切智智清净，若一来、不
huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr
还、阿罗汉果清净，若法住清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
觉菩提清净故法住清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú
清净，若独觉菩提清净，若法住清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíng qīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíng qīngjìng gù fǎ zhù qīngjìng hé
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故法住清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若法住清净，无二、无二分、无别、无断

gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàng zhèng děng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàng zhèng děng pú tí qīngjìng gù fǎ zhù qīng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故法住清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng zhèng
净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上正

děng pú tí qīngjìng ruò fǎ zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
等菩提清净，若法住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

sè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
色清净，若实际清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，

shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò
受、想、行、识清净故实际清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò shí
一切智智清净，若受、想、行、识清净，若实

jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

yǎnchùqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼处清净，若实际清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn yì
无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、意

chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù shí jì qīngjìng
处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故实际清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí shé shēn
何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、身、

yì chùqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意处清净，若实际清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

sè chùqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
色处清净，若实际清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù fǎ
无断故。一切智智清净故声、香、味、触、法

chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù shí jì qīng
处清净，声、香、味、触、法处清净故实际清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng wèi
净。何以故？若一切智智清净，若声、香、味、

chù fǎ chùqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
触、法处清净，若实际清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

yǎn jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù
无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼触、
yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán
眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故实际清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸受清净，
ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若实际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr jiè qīng jìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
ěr jiè qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
耳界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù
无断故。一切智智清净故声界、耳识界及耳触、
ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán
耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故实际清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若声界乃至耳触为缘所生诸受清净，
ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若实际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bí jiè qīng jìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
bí jiè qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
鼻界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù
无断故。一切智智清净故香界、鼻识界及鼻触、
bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán
鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故实际清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清净，若香界乃至鼻触为缘所生诸受清净，

ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若实际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

shé jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
舌界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌触、

shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故实际清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸受清净，

ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若实际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

shēn jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
身界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù
无断故。一切智智清净故触界、身识界及身触、

shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán
身触为缘所生诸受清净，触界乃至身触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故实际清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清净，若触界乃至身触为缘所生诸受清净，

ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若实际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
yì jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
无断故。一切智智清净故法界、意识界及意触、
yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán
意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故实际清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清净，若法界乃至意触为缘所生诸受清净，
ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若实际清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
dì jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
地界清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng shí
无断故。一切智智清净故水、火、风、空、识
jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù shí jì qīng
界清净，水、火、风、空、识界清净故实际清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ fēng
净。何以故？若一切智智清净，若水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
空、识界清净，若实际清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míng qīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明

qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
wú míng qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
无明清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè liù chù
无断故。一切智智清净故行、识、名色、六处、

chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqing
触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼清
jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqing jìng gù shí jì qīng jìng
净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故实际清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn
何以故？若一切智智清净，若行乃至老死愁叹
kǔ yōunǎoqing jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
苦忧恼清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bù shī bō luó mì duōqing
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清

jìng bù shī bō luó mì duōqing jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò
净，布施波罗蜜多清净故实际清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò bù shī bō luó mì duōqing jìng ruò shí jì qīng
一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若实际清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duōqing
净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多清
jìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqing jìng gù shí jì qīng jìng hé
净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故实际清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì
以故？若一切智智清净，若净戒乃至般若波罗蜜
duōqing jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
多清净，若实际清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù nèi kōng qīng jìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
nèi kōng qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
内空清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wài kōng nèi wài kōng kōng kōng
无断故。一切智智清净故外空、内外空、空空、
dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng
大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、

wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì xiàngkōng
无际空、散空、无变异空、本性空、自相空、
gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìngkōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自
xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng
性空、无性自性空清净，外空乃至无性自性空
qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr
外空乃至无性自性空清净，若实际清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
zhēn rú qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
真如清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
无断故。一切智智清净故法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng fǎ zhù
性、不变异性、平等性、离生性、法定、法住、
xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng
虚空界、不思議界清净，法界乃至不思議界清净
gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè
故实际清净。何以故？若一切智智清净，若法界
nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn
乃至不思議界清净，若实际清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
圣谛清净故实际清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr
净，若苦圣谛清净，若实际清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè dào
分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、道

shèng dì qīng jìng jí miè dào shèng dì qīng jìng gù shí jì qīng jìng
圣 谛 清 净 ， 集 、 灭 、 道 圣 谛 清 净 故 实 际 清 净 。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò jí miè dào shèng dì
何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 集 、 灭 、 道 圣 谛

qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清 净 ， 若 实 际 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、 无 断

gù
故 。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十一

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí èr 大般若波罗蜜多经卷第二百六十二

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí yī 初分难信解品第三十四之八十一

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
虑清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sì jìng lǜ qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若四静虑清净，若实际清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú liàng sì wú sè
别、无断故。一切智智清净故四无量、四无色

dìng qīng jìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīng jìng gù shí jì qīng jìng
定清净，四无量、四无色定清净故实际清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú liàng sì wú sè dìng
何以故？若一切智智清净，若四无量、四无色定

qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若实际清净，无二、无二分、无别、无断

gù
故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
脱清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，

ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若八解脱清净，若实际清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù jiǔ cì dì
别、无断故。一切智智清净故八胜处、九次第

dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù
定、十遍处清净，八胜处、九次第定、十遍处

qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若

bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng ruò shí jì qīngjìng
八胜处、九次第定、十遍处清净，若实际清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四

niànzhùqīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
念住清净故实际清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若四念住清净，若实际清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèngduàn sì shén
无别、无断故。一切智智清净故四正断、四神

zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào zhī qīngjìng
足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清净，

sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ
四正断乃至八圣道支清净故实际清净。何以

gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào
故？若一切智智清净，若四正断乃至八圣道

zhī qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
支清净，若实际清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，

kōng jiě tuō mén qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
空解脱门清净故实际清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr
智清净，若空解脱门清净，若实际清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故无相、

wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng gù
无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门清净故

shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú xiàng
实际清净。何以故？若一切智智清净，若无相、

wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn
无愿解脱门清净，若实际清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
萨十地清净故实际清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú
清净，若菩萨十地清净，若实际清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎnqīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
wǔ yǎnqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
五眼清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīngjìng liù shéntōng
无断故。一切智智清净故六神通清净，六神通
qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，若
liù shéntōngqīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
六神通清净，若实际清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
力清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，
ruò fó shí lì qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若佛十力清净，若实际清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi sì wú ài
别、无断故。一切智智清净故四无所畏、四无碍
jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ qīng
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法清
jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù shí jì qīng
净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故实际清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì
净。何以故？若一切智智清净，若四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn
十八佛不共法清净，若实际清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
无忘失法清净故实际清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr
智清净，若无忘失法清净，若实际清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù héngzhù
无二分、无别、无断故。一切智智清净故恒住

shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù
舍性清净，恒住舍性清净故实际清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò shí jì qīng
若一切智智清净，若恒住舍性清净，若实际清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
智清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若一切智清净，若实际清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì yī qiè xiàng
别、无断故。一切智智清净故道相智、一切相

zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù shí jì qīngjìng
智清净，道相智、一切相智清净故实际清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng
何以故？若一切智智清净，若道相智、一切相

zhì qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
智清净，若实际清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù shí jì qīngjìng hé yǐ gù ruò
净，一切陀罗尼门清净故实际清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò shí jì qīng
一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若实际清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù yī qiè sān mó dì mén qīng jìng yī qiè sān mó dì mén qīng jìng gù
净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清净故
shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè sān
实际清净。何以故？若一切智智清净，若一切三
mó dì mén qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
摩地门清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒ qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
果清净故实际清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若预流果清净，若实际清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái bù huán ā
别、无断故。一切智智清净故一来、不还、阿
luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng gù shí
罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故实
jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī lái bù
际清净。何以故？若一切智智清净，若一来、不
huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú èr
还、阿罗汉果清净，若实际清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dú jué pú tí qīng jìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
觉菩提清净故实际清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò dú jué pú tí qīng jìng ruò shí jì qīng jìng wú èr wú
清净，若独觉菩提清净，若实际清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨
xíng qīng jìng yī qiè pú sà mó hē sà xíng qīng jìng gù shí jì qīng jìng hé
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故实际清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行
qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若实际清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù shí jì qīng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故实际清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàngzhèng
净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上正
děng pú tí qīngjìng ruò shí jì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
等菩提清净，若实际清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清净，若虚空界清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
无断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，
shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故虚空界清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若
xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
虚空界清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎnchùqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、

yì chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù xū kōng
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故虚空
jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí
界清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、
shé shēn yì chùqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若虚空界清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù xū kōng
法处清净，声、香、味、触、法处清净故虚空
jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng
界清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若虚空界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故虚空界清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸

shòuqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受 清 净， 若 虚 空 界 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、
wú duàn gù
无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 耳 界 清 净， 耳 界

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 虚 空 界 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，

ruò ěr jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若 耳 界 清 净， 若 虚 空 界 清 净， 无 二、 无 二 分、 无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 声 界、 耳 识 界 及

ěr chù ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳 触、 耳 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净， 声 界 乃 至 耳

chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù
触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 故 虚 空 界 清 净。 何 以 故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuánsuǒshēng
若 一 切 智 智 清 净， 若 声 界 乃 至 耳 触 为 缘 所 生

zhūshòuqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸 受 清 净， 若 虚 空 界 清 净， 无 二、 无 二 分、 无

bié wú duàn gù
别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 鼻 界 清 净， 鼻 界

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 虚 空 界 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，

ruò bí jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若 鼻 界 清 净， 若 虚 空 界 清 净， 无 二、 无 二 分、 无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 香 界、 鼻 识 界 及

bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻 触、 鼻 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净， 香 界 乃 至 鼻

chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù
触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 故 虚 空 界 清 净。 何 以 故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuánsuǒshēng
若 一 切 智 智 清 净， 若 香 界 乃 至 鼻 触 为 缘 所 生

zhūshòuqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸 受 清 净， 若 虚 空 界 清 净， 无 二、 无 二 分、 无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界
qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shé jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故虚空界清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若虚空界清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若虚空界清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界
jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至
shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故虚空界清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所
shēng zhū shòu qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若虚空界清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若意界清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及意
chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi
触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故虚空界清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若虚空界清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若地界清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别、无断故。一切智智清净故水、火、风、空、
shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù xū kōng
识界清净，水、火、风、空、识界清净故虚空
jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ
界清净。何以故？若一切智智清净，若水、火、
fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú
风、空、识界清净，若虚空界清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míng qīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明

qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wú míngqīng jìng ruò xū kōng jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn
若无明 清净，若虚空界 清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智 清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死 愁叹苦
yōunǎo qīng jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo qīng jìng gù xū kōng
烦恼 清净，行乃至老死 愁叹苦 烦恼 清净故虚空
jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
界 清净。何以故？若一切智智 清净，若行乃至老
sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo qīng jìng ruò xū kōng jiè qīng jìng wú èr wú
死 愁叹苦 烦恼 清净，若虚空界 清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智 清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīng jìng gù xū kōng jiè qīng jìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多 清净故虚空界 清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò bù shī bō luó mì duōqīng jìng ruò xū kōng
若一切智智 清净，若布施波罗蜜多 清净，若虚空
jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
界 清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智
zhì qīng jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì
智 清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜
duōqīng jìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīng jìng gù xū kōng jiè
多 清净，净戒乃至般若波罗蜜多 清净故虚空界
qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō
清净。何以故？若一切智智 清净，若净戒乃至般
rě bō luó mì duōqīng jìng ruò xū kōng jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn
若波罗蜜多 清净，若虚空界 清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù nèi kōng qīng jìng nèi kōng
“善现，一切智智 清净故内空 清净，内空
qīng jìng gù xū kōng jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故虚空界 清净。何以故？若一切智智 清净，
ruò nèi kōng qīng jìng ruò xū kōng jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn
若内空 清净，若虚空界 清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wài kōng nèi wài kōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、
kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìng kōng wú jì kōng sǎn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīng jìng wài kōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìng kōng qīng jìng gù xū kōng jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故虚空界清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīng jìng ruò xū kōng
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若虚空
jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
界清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhēn rú qīng jìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīng jìng gù xū kōng jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīng jìng ruò xū kōng jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若虚空界清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì bù sī yì jiè qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè
法住、实际、不思議界清净，法界乃至不思議界
qīng jìng gù xū kōng jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīng jìng ruò xū kōng jiè qīng jìng wú èr
若法界乃至不思議界清净，若虚空界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīng jìng gù xū kōng jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣谛清净故虚空界清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr
清静，若苦圣谛清静，若虚空界清静，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断故。一切智智清静故集、灭、
dàoshèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù xū kōng jiè
道圣谛清静，集、灭、道圣谛清静故虚空界
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào
清静。何以故？若一切智智清静，若集、灭、道
shèng dì qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
圣谛清静，若虚空界清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清静故四静虑清静，四静

lǜ qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清静故虚空界清静。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若四静虑清静，若虚空界清静，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
分、无别、无断故。一切智智清静故四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù xū kōng
四无色定清静，四无量、四无色定清静故虚空
jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
界清静。何以故？若一切智智清静，若四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清静，若虚空界清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清静故八解脱清静，八解

tuō qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清静故虚空界清静。何以故？若一切智智清
jìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若八解脱清静，若虚空界清静，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchù
分、无别、无断故。一切智智清静故八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biànchù qīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
九次第定、十遍处清静，八胜处、九次第定、

shí biànchùqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故虚空界清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若虚空界清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故虚空界清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr
清净，若四念住清净，若虚空界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù xū kōng jiè
支清净，四正断乃至八圣道支清净故虚空界
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi
清净。何以故？若一切智智清净，若四正断乃
zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
至八圣道支清净，若虚空界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuōménqīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuōménqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故虚空界清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuōménqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若虚空界清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuōménqīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuōmén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuōménqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若虚空界清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故虚空界清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若虚空界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎnqīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎnqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若虚空界清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīngjìng liù
别、无断故。一切智智清净故六神通清净，六
shéntōngqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
神通清净故虚空界清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò liù shéntōngqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr
清净，若六神通清净，若虚空界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若虚空界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú
虚空界清净。何以故？若一切智智清净，若四无

suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng
所畏乃至十八佛不共法清净，若虚空界清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故虚空界清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng
智智清净，若无忘失法清净，若虚空界清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故虚空界清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
虚空界清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若虚空界清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù xū
一切相智清净，道相智、一切相智清净故虚

kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng
空界清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若虚空界清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故虚空界清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò xū
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若虚
kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
空界清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
ménqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
门清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú
净，若一切三摩地门清净，若虚空界清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故虚空界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若预流果清净，若虚空界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán
分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不还、
ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù
阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故
xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái
虚空界清净。何以故？若一切智智清净，若一来、
bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr
不还、阿罗汉果清净，若虚空界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故虚空界清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr
智清净，若独觉菩提清净，若虚空界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù xū kōng jiè qīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故虚空界清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清净，若虚空界清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù xū kōng jiè
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故虚空界

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng
清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上

zhèngděng pú tí qīngjìng ruò xū kōng jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn
正等菩提清净，若虚空界清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若色清净，若不思議界清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng
无别、无断故。一切智智清净故受、想、行、

shí qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng
识清净，受、想、行、识清净故不思議界清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí
何以故？若一切智智清净，若受、想、行、识

qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若不思議界清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yǎnchù qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若眼处清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé
分、无别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、
shēn yì chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù
身、意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故
bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr
不思议界清净。何以故？若一切智智清净，若耳、
bí shé shēn yì chù qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr
鼻、舌、身、意处清净，若不思议界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chù qīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思议界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sè chù qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若色处清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng
分、无别、无断故。一切智智清净故声、香、
wèi chù fǎ chù qīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng
味、触、法处清净，声、香、味、触、法处清
jìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故不思议界清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīng
若声、香、味、触、法处清净，若不思议界清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思议界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yǎn jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若眼界清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí
分、无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识
jiè jí yǎnchù yǎnchù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng sè jiè nǎi zhì
界及眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至

yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé
眼触为缘所生诸受清净故不思議界清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
以故？若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若不思議界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò ěr jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若耳界清净，若不思議界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr
分、无别、无断故。一切智智清净故声界、耳
shí jiè jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè
识界及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界
nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng
乃至耳触为缘所生诸受清净故不思議界清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéi
何以故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若不思議界清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò bí jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若鼻界清净，若不思議界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí
分、无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻
shí jiè jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi
识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃
zhì bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng
至鼻触为缘所生诸受清净故不思議界清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi
何以故？若一切智智清净，若香界乃至鼻触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若不思议界清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思议界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò shé jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若舌界清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí
分、无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识
jiè jí shé chù shé chù wéi yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì
界及舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至
shé chù wéi yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé
舌触为缘所生诸受清净故不思议界清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
以故？若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思议界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò shēn jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若身界清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn
分、无别、无断故。一切智智清净故触界、身
shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè
识界及身触、身触为缘所生诸受清净，触界
nǎi zhì shēn chù wéi yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng
乃至身触为缘所生诸受清净故不思议界清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi
何以故？若一切智智清净，若触界乃至身触为

yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若不思议界清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思议界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yì jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若意界清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、意识
jiè jí yì chù yì chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
界及意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至
yì chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé
意触为缘所生诸受清净故不思议界清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuán
以故？若一切智智清净，若法界乃至意触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思议界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò dì jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若地界清净，若不思议界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
分、无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
不思议界清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú
火、风、空、识界清净，若不思议界清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò wú míngqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若无明清净，若不思議界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng
分、无别、无断故。一切智智清净故行、识、名
sè liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu
色、六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁
tàn kǔ yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù
叹苦忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故
bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng
不思議界清净。何以故？若一切智智清净，若行
nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng
乃至老死愁叹苦忧恼清净，若不思議界清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故不思議界清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò bù sī
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若不思
yì jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè
议界清净，无二、无二分、无别、无断故。一切
zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó
智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗
mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù bù sī
蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故不思
yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi
议界清净。何以故？若一切智智清净，若净戒乃
zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr
至般若波罗蜜多清净，若不思議界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清静故不思議界清静。何以故？若一切智智清
jìng ruò nèi kōng qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若内空清静，若不思議界清静，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi
分、无别、无断故。一切智智清静故外空、内
wàikōng kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéi
外空、空空、大空、胜义空、有为空、无为
kōng bì jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìng
空、毕竟空、无际空、散空、无变异空、本性
kōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng
空、自相空、共相空、一切法空、不可得空、
wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng qīngjìng wàikōng nǎi zhì
无性空、自性空、无性自性空清静，外空乃至
wú xìng zì xìngkōng qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò
无性自性空清静故不思議界清静。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng qīngjìng
一切智智清静，若外空乃至无性自性空清静，
ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若不思議界清静，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清静故真如清静，真如

qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清静故不思議界清静。何以故？若一切智智清
jìng ruò zhēn rú qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若真如清静，若不思議界清静，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng
分、无别、无断故。一切智智清静故法界、法性、
bù xū wàngxìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ
不虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法
dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì xū kōng
定、法住、实际、虚空界清静，法界乃至虚空
jiè qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
界清静故不思議界清静。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì xū kōng jiè qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng
清静，若法界乃至虚空界清静，若不思議界清静，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故不思議界清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú
智清净，若苦圣谛清净，若不思議界清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí
二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、
miè dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù bù sī
灭、道圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故不思
yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè
议界清净。何以故？若一切智智清净，若集、灭、
dào shèng dì qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn
道圣谛清净，若不思議界清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十二

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí sān
大般若波罗蜜多经卷第二百六十三

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí èr
初分难信解品第三十四之八十二

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
虑清净故不思議界清净。何以故？若一切智智

qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
清净，若四静虑清净，若不思議界清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú liàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、

sì wú sè dìng qīng jìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīng jìng gù bù sī
四无色定清净，四无量、四无色定清净故不思

yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú liàng
议界清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、

sì wú sè dìng qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若不思議界清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
脱清净故不思議界清净。何以故？若一切智智

qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
清净，若八解脱清净，若不思議界清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故八胜

chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì
处、九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第

dìng shí biàn chù qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
定、十遍处清净故不思議界清净。何以故？若一

qiè zhì zhì qīng jìng ruò bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng
切智智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清
jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若不思议界清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niàn zhù qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
念住清净故不思议界清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
智清净，若四念住清净，若不思议界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīng jìng sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù bù sī yì
支清净，四正断乃至八圣道支清净故不思议
jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn
界清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
乃至八圣道支清净，若不思议界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故不思议界清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng
切智智清净，若空解脱门清净，若不思议界清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě
净故无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解
tuō mén qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
脱门清净故不思议界清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò bù sī yì
智清净，若无相、无愿解脱门清净，若不思议

jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
界清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
萨十地清净故不思議界清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng
智智清净，若菩萨十地清净，若不思議界清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎnqīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò wǔ yǎnqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr
净，若五眼清净，若不思議界清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīng
分、无别、无断故。一切智智清净故六神通清
jìng liù shéntōngqīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò
净，六神通清净故不思議界清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò liù shéntōngqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīng
一切智智清净，若六神通清净，若不思議界清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
力清净故不思議界清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr
清净，若佛十力清净，若不思議界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四无所
wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā
畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八
fó bú gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng
佛不共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清
jìng gù bù sī yì jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故不思議界清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò bù sī yì
若四无所畏乃至十八佛不共法清净，若不思议
jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
界清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú wàng shī fǎ qīng jìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故不思议界清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīng jìng ruò wú wàng shī fǎ qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng
切智智清净，若无忘失法清净，若不思议界清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù héng zhù shě xìng qīng jìng héng zhù shě xìng qīng jìng gù bù sī yì jiè
净故恒住舍性清净，恒住舍性清净故不思议界
qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò héng zhù shě xìng
清净。何以故？若一切智智清净，若恒住舍性
qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若不思议界清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè zhì qīng jìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切
zhì qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
智清净故不思议界清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò yī qiè zhì qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
清净，若一切智清净，若不思议界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dào xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故道相
zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng gù
智、一切相智清净，道相智、一切相智清净故
bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào
不思议界清净。何以故？若一切智智清净，若道
xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
相智、一切相智清净，若不思议界清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故不思議界清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng ruò bù sī
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若不思

yì jiè qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè
议界清净，无二、无二分、无别、无断故。一切

zhì zhì qīng jìng gù yī qiè sān mó dì mén qīng jìng yī qiè sān mó dì mén
智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地门

qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè sān mó dì mén qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú
净，若一切三摩地门清净，若不思議界清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒ qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
果清净故不思議界清净。何以故？若一切智智

qīng jìng ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng wú èr
清净，若预流果清净，若不思議界清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái
无二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、

bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ
不还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果

qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故不思議界清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò bù sī yì jiè
净，若一来、不还、阿罗汉果清净，若不思議界

qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dú jué pú tí qīng jìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīng jìng gù bù sī yì jiè qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
觉菩提清净故不思議界清净。何以故？若一切

zhì zhì qīng jìng ruò dú jué pú tí qīng jìng ruò bù sī yì jiè qīng jìng
智智清净，若独觉菩提清净，若不思議界清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù bù sī yì jiè qīng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故不思議界清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē
净。何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃

sà xíngqīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
萨行清净，若不思議界清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù bù sī yì
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故不思議

jiè qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú
界清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无

shàngzhèngděng pú tí qīngjìng ruò bù sī yì jiè qīngjìng wú èr
上正等菩提清净，若不思議界清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí
别、无断故。一切智智清净故受、想、行、识

qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé
清净，受、想、行、识清净故苦圣谛清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng
以故？若一切智智清净，若受、想、行、识清

jìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 苦 圣 谛 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò yǎn chù qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若 眼 处 清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 耳、 鼻、 舌、 身、
yì chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù kǔ shèng
意 处 清 净， 耳、 鼻、 舌、 身、 意 处 清 净 故 苦 圣
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí
谛 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 耳、 鼻、
shé shēn yì chù qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
舌、 身、 意 处 清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 无 二、 无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chù qīngjìng sè chù
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 色 处 清 净， 色 处
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 苦 圣 谛 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò sè chù qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若 色 处 清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 声、 香、 味、
chù fǎ chù qīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng gù
触、 法 处 清 净， 声、 香、 味、 触、 法 处 清 净 故
kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng
苦 圣 谛 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 声、
xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr
香、 味、 触、 法 处 清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 眼 界 清 净， 眼 界
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 苦 圣 谛 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若 眼 界 清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 色 界、 眼 识 界 及

yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchù
眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故苦圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若耳界清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界
jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì
及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至
ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ
耳触为缘所生诸受清净故苦圣谛清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若鼻界清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界
jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻

chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故苦圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生

zhū shòu qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shé jiè qīng jìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò shé jiè qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若舌界清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wèi jiè shé shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及

shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì shé chù
舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触

wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故苦圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸

shòu qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēn jiè qīng jìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò shēn jiè qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界

jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至

shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故苦圣谛清净。何以

gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若意界清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及
yì chù yì chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù
意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故苦圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若地界清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr
火、风、空、识界清净，若苦圣谛清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míngqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù kǔ
烦恼清净，行乃至老死愁叹苦烦恼清净故苦
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若行乃
zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr
至老死愁叹苦烦恼清净，若苦圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故苦圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò kǔ
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若苦
shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù kǔ
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故苦
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若净戒
nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若苦圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò nèi kōngqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、

kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕

jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自

xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性

kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性

zì xìngkōngqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò kǔ shèng
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若苦圣

dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò zhēn rú qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不

xū wàngxìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、

fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至

bù sī yì jiè qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故苦圣谛清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò kǔ shèng
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若苦圣

dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng jí
“善现，一切智智清净故集圣谛清净，集
shèng dì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr
智清净，若集圣谛清净，若苦圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù miè dào
无二分、无别、无断故。一切智智清净故灭、道
shèng dì qīngjìng miè dàoshèng dì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng
圣谛清净，灭、道圣谛清净故苦圣谛清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò miè dàoshèng dì qīngjìng
何以故？若一切智智清净，若灭、道圣谛清净，
ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静
lǜ qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若四静虑清净，若苦圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù kǔ shèng
四无色定清净，四无量、四无色定清净故苦圣
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解
tuō qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若八解脱清净，若苦圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù
二分、无别、无断故。一切智智清净故八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第定、
shí biàn chù qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niàn zhù qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr
清净，若四念住清净，若苦圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīng jìng sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù kǔ shèng
支清净，四正断乃至八圣道支清净故苦圣
dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng wú èr wú
乃至八圣道支清净，若苦圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故苦圣谛清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng
切智智清净，若空解脱门清净，若苦圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门

qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故**苦** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清**净**，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng
若**无** **相**、**无** **愿** **解** **脱** **门**清**净**，若**苦** **圣** **谛**清**净**，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 **二**、**无** **二** **分**、**无** **别**、**无** **断**故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“**善** **现**，**一** **切** **智** **智**清**净**故**菩** **萨** **十** **地**清**净**，**菩**
sà shí dì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨 **十** **地**清**净**故**苦** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú
智清**净**，若**菩** **萨** **十** **地**清**净**，若**苦** **圣** **谛**清**净**，**无**
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、**无** **二** **分**、**无** **别**、**无** **断**故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎn qīngjìng wǔ yǎn
“**善** **现**，**一** **切** **智** **智**清**净**故**五** **眼**清**净**，**五** **眼**
qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故**苦** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清**净**，
ruò wǔ yǎn qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若**五** **眼**清**净**，若**苦** **圣** **谛**清**净**，**无** **二**、**无** **二** **分**、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōng qīngjìng
无 **别**、**无** **断**故。**一** **切** **智** **智**清**净**故**六** **神** **通**清**净**，
liù shéntōng qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
六 **神** **通**清**净**故**苦** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò liù shéntōng qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú
智 **智**清**净**，若**六** **神** **通**清**净**，若**苦** **圣** **谛**清**净**，**无**
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、**无** **二** **分**，**无** **别**、**无** **断**故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“**善** **现**，**一** **切** **智** **智**清**净**故**佛** **十** **力**清**净**，**佛** **十**
lì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清**净**故**苦** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若**佛** **十** **力**清**净**，若**苦** **圣** **谛**清**净**，**无** **二**、**无**
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi
二 **分**、**无** **别**、**无** **断**故。**一** **切** **智** **智**清**净**故**四** **无** **所** **畏**、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四 **无** **碍** **解**、**大** **慈**、**大** **悲**、**大** **喜**、**大** **舍**、**十** **八** **佛** **不**

gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì
苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若四
wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng
无所畏乃至十八佛不共法清净，若苦圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故苦圣谛清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng
切智智清净，若无忘失法清净，若苦圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故苦圣谛清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若
kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
苦圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切
zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若一切智清净，若苦圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
二分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、
yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù kǔ
一切相智清净，道相智、一切相智清净故苦
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若道相
zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若苦圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故苦圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò kǔ
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若苦

shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一

qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地

ménqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
门清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú
净，若一切三摩地门清净，若苦圣谛清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若预流果清净，若苦圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù
二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不

huán ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīng
还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清

jìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故苦圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng
若一来、不还、阿罗汉果清净，若苦圣谛清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故苦圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú
智清净，若独觉菩提清净，若苦圣谛清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨
xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故苦圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行
qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若苦圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等
pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù kǔ shèng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故苦圣
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú
谛清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无
shàngzhèngděng pú tí qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng wú èr wú
上正等菩提清净，若苦圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色清净，若集圣谛清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí
别、无断故。一切智智清净故受、想、行、识
qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé
清净，受、想、行、识清净故集圣谛清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng
以故？若一切智智清净，若受、想、行、识清
jìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若集圣谛清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎnchùqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼处清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
无别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù jí shèng
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故集圣
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí
谛清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、
shé shēn yì chùqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若集圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若色处清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi
无别、无断故。一切智智清净故声、香、味、
chù fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù
触、法处清净，声、香、味、触、法处清净故
jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng
集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若声、
xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr
香、味、触、法处清净，若集圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及
yǎn chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎn chù
眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故集圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū
若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若集圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若耳界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界
jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng shēng jiè nǎi zhì
及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至
ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ
耳触为缘所生诸受清净故集圣谛清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ
故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所
shēng zhū shòu qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若鼻界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界

jí bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故集圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若集圣谛清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shé jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若舌界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及
shé chù shé chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù
舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故集圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若集圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界
jí shēn chù shēn chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至

shēnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故集圣谛清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchùwéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若意界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及
yì chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù
意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故集圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若集圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若地界清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若水、

huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr
火、风、空、识界清净，若集圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míngqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù jí
忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故集
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若行乃
zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr
至老死愁叹苦忧恼清净，若集圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故集圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò jí
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若集
shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù jí
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故集
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若净戒
nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若集圣谛清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèikōngqīngjìng nèikōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò nèikōngqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、
kōngkōng dàkōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìngkōngqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故集圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò jí shèng
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若集圣
dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故集圣谛清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò jí shèng
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若集圣
dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故集圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr
智清净，若苦圣谛清净，若集圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù miè dào
无二分、无别、无断故。一切智智清净故灭、道

shèng dì qīngjìng miè dàoshèng dì qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng
圣谛清净，灭、道圣谛清净故集圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò miè dàoshèng dì qīngjìng
何以故？若一切智智清净，若灭、道圣谛清净，

ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若集圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若四静虑清净，若集圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、

sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù jí shèng
四无色定清净，四无量、四无色定清净故集圣

dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、

sì wú sè dìngqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若集圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú èr wú
净，若八解脱清净，若集圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù
二分、无别、无断故。一切智智清净故八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第定、
shí biàn chù qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故集圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò jí shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若集圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niàn zhù qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú èr
清净，若四念住清净，若集圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīng jìng sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù jí shèng
支清净，四正断乃至八圣道支清净故集圣
dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú èr wú
乃至八圣道支清净，若集圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故集圣谛清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng
切智智清净，若空解脱门清净，若集圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门

qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng
若无相、无愿解脱门清净，若集圣谛清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩

sà shí dì qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故集圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú
智清净，若菩萨十地清净，若集圣谛清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十三

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí sì
大般若波罗蜜多经卷第二百六十四

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí sān
初分难信解品第三十四之八十三

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若五眼清净，若集圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng jìng
无别、无断故。一切智智清净故六神通清净，
liù shéntōng qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
六神通清净故集圣谛清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò liù shéntōng qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú
智智清净，若六神通清净，若集圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīng jìng ruò jí shèng dì qīng jìng wú èr wú
净，若佛十力清净，若集圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīng jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
jí shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì
集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若四

wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng
无所畏乃至十八佛不共法清净，若集圣谛清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故集圣谛清净。何以故？若一

qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng
切智智清净，若无忘失法清净，若集圣谛清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故集圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
集圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若一切智清净，若集圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
二分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù jí
一切相智清净，道相智、一切相智清净故集

shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若集圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故集圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò jí
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若集
shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
ménqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
门清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú
净，若一切三摩地门清净，若集圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若预流果清净，若集圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù
二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不
huán ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīng
还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清
jìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故集圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng
若一来、不还、阿罗汉果清净，若集圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故集圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú
智清净，若独觉菩提清净，若集圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù jí shèng dì qīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故集圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若集圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù jí shèng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故集圣

dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú
谛清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无

shàngzhèngděng pú tí qīngjìng ruò jí shèng dì qīngjìng wú èr wú
上正等菩提清净，若集圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí
别、无断故。一切智智清净故受、想、行、识

qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé
清净，受、想、行、识清净故灭圣谛清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng
以故？若一切智智清净，若受、想、行、识清

jìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若灭圣谛清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yǎnchùqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼处清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
无别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù mièshèng
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故灭圣
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí
谛清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、
shé shēn yì chùqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若灭圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若色处清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi
无别、无断故。一切智智清净故声、香、味、
chù fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù
触、法处清净，声、香、味、触、法处清净故
mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng
灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若声、
xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr
香、味、触、法处清净，若灭圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼界清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及
yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchù
眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触

wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故灭圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸

shòuqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò ěr jiè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若耳界清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界

jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì
及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至

ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ
耳触为缘所生诸受清净故灭圣谛清净。何以

gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所

shēngzhūshòuqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò bí jiè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若鼻界清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界

jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻

chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故灭圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生

zhū shòu qīngjìng ruò miè shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīngjìng gù miè shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò shé jiè qīngjìng ruò miè shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若舌界清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及

shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù
舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触

wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù miè shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故灭圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸

shòu qīngjìng ruò miè shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīngjìng gù miè shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò shēn jiè qīngjìng ruò miè shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界

jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至

shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù miè shèng dì qīngjìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故灭圣谛清净。何以

gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所

shēngzhūshòuqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生 诸受 清净，若灭 圣 谛 清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智 清净故意界 清净， 意界
qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭 圣 谛 清净。何以故？若一切智智 清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若意界 清净，若灭 圣 谛 清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí
无别、无断故。一切智智 清净故法界、意识界及
yì chù yì chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù
意触、意触为缘所生 诸受 清净，法界乃至意触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生 诸受 清净故灭 圣 谛 清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智 清净，若法界乃至意触为缘所生 诸
shòuqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受 清净，若灭 圣 谛 清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智 清净故地界 清净， 地界
qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭 圣 谛 清净。何以故？若一切智智 清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若地界 清净，若灭 圣 谛 清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
无别、无断故。一切智智 清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界 清净，水、火、风、空、识界 清净故
mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
灭 圣 谛 清净。何以故？若一切智智 清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr
火、风、空、识界 清净，若灭 圣 谛 清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míngqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù miè
烦恼清净，行乃至老死愁叹苦烦恼清净故灭
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若行乃
zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr
至老死愁叹苦烦恼清净，若灭圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故灭圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò miè
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若灭
shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù miè
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故灭
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若净戒
nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若灭圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèikōngqīngjìng nèikōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故灭圣谛清静。何以故？若一切智智清静，
ruò nèi kōngqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清静，若灭圣谛清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清静故外空、内外空、
kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清静，外空乃至无性
zì xìngkōngqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清静故灭圣谛清静。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò mièshèng
智清静，若外空乃至无性自性空清静，若灭圣
dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清静，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清静故真如清静，真如

qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故灭圣谛清静。何以故？若一切智智清静，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清静，若灭圣谛清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清静故法界、法性、不
xū wàngxìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清静，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清静故灭圣谛清静。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò mièshèng
智智清静，若法界乃至不思議界清静，若灭圣
dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清静，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr
智清净，若苦圣谛清净，若灭圣谛清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí dào
无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、道

shèng dì qīngjìng jí dàoshèng dì qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng
圣谛清净，集、道圣谛清净故灭圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí dàoshèng dì qīngjìng
何以故？若一切智智清净，若集、道圣谛清净，

ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若灭圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若四静虑清净，若灭圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、

sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù mièshèng
四无色定清净，四无量、四无色定清净故灭圣

dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、

sì wú sè dìngqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若八解脱清净，若灭圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchù
二分、无别、无断故。一切智智清净故八胜处、

jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第定、
shí biànchùqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若灭圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr
清净，若四念住清净，若灭圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù mièshèng
支清净，四正断乃至八圣道支清净故灭圣
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
乃至八圣道支清净，若灭圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuōménqīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuōménqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故灭圣谛清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuōménqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng
切智智清净，若空解脱门清净，若灭圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuōménqīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuōmén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò miè shèng dì qīng jìng
若无相、无愿解脱门清净，若灭圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīng jìng gù miè shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò miè shèng dì qīng jìng wú
智清净，若菩萨十地清净，若灭圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù miè shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò miè shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若五眼清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng jìng
无别、无断故。一切智智清净故六神通清净，
liù shéntōng qīng jìng gù miè shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
六神通清净故灭圣谛清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò liù shéntōng qīng jìng ruò miè shèng dì qīng jìng wú
智智清净，若六神通清净，若灭圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù miè shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīng jìng ruò miè shèng dì qīng jìng wú èr wú
净，若佛十力清净，若灭圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīng jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故

mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì
灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若四
wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng
无所畏乃至十八佛不共法清净，若灭圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故灭圣谛清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng
切智智清净，若无忘失法清净，若灭圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故灭圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
灭圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若一切智清净，若灭圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
二分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù miè
一切相智清净，道相智、一切相智清净故灭

shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若灭圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故灭圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò miè
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若灭

shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一

qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地

ménqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
门清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú
净，若一切三摩地门清净，若灭圣谛清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若预流果清净，若灭圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù
二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不

huán ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīng
还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清

jìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故灭圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng
若一来、不还、阿罗汉果清净，若灭圣谛清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故灭圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú
智清净，若独觉菩提清净，若灭圣谛清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù mièshèng dì qīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故灭圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若灭圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù mièshèng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故灭圣

dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú
谛清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无

shàngzhèngděng pú tí qīngjìng ruò mièshèng dì qīngjìng wú èr wú
上正等菩提清净，若灭圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sè qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色清净，若道圣谛清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí
别、无断故。一切智智清净故受、想、行、识

qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé
清净，受、想、行、识清净故道圣谛清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng
以故？若一切智智清净，若受、想、行、识清

jìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若道圣谛清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故**道** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清**净**，
ruò yǎnchù qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼处清**净**，若**道** **圣** **谛**清**净**，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
无别、无断故。一切智智清**净**故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù dàoshèng
意处清**净**，耳、鼻、舌、身、意处清**净**故**道** **圣**
dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí
谛清**净**。何以故？若一切智智清**净**，若耳、鼻、
shé shēn yì chù qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú
舌、身、意处清**净**，若**道** **圣** **谛**清**净**，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chù qīngjìng sè chù
“善现，一切智智清**净**故色处清**净**，色处
qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故**道** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清**净**，
ruò sè chù qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若色处清**净**，若**道** **圣** **谛**清**净**，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi
无别、无断故。一切智智清**净**故声、香、味、
chù fǎ chù qīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng gù
触、法处清**净**，声、香、味、触、法处清**净**故
dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng
道 **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清**净**，若声、
xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr
香、味、触、法处清**净**，若**道** **圣** **谛**清**净**，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清**净**故眼界清**净**，眼界
qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故**道** **圣** **谛**清**净**。何以故？若一切智智清**净**，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼界清**净**，若**道** **圣** **谛**清**净**，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清**净**故色界、眼识界及

yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchù
眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故道圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若道圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若耳界清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界
jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì
及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至
ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ
耳触为缘所生诸受清净故道圣谛清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若鼻界清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界
jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻

chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故道圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生

zhū shòu qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若道圣谛清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shé jiè qīng jìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò shé jiè qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若舌界清净，若道圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wèi jiè shé shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及

shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì shé chù
舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触

wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故道圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸

shòu qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若道圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēn jiè qīng jìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò shēn jiè qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若道圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界

jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至

shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé
身触为缘所生诸受清净故道圣谛清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuán
以故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若道圣谛清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若意界清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及
yì chù yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù
意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触
wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故道圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū
若一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若道圣谛清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若地界清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr
火、风、空、识界清净，若道圣谛清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míngqīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù dào
烦恼清净，行乃至老死愁叹苦烦恼清净故道
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若行乃
zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr
至老死愁叹苦烦恼清净，若道圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故道圣谛清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò dào
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若道
shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù dào
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故道
shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若净戒
nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若道圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò nèi kōngqīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若道圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、

kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕

jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自

xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性

kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性

zì xìng kōngqīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
自性空清净故道圣谛清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōngqīngjìng ruò dào
智智清净，若外空乃至无性自性空清净，若道

shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，

ruò zhēn rú qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若道圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不

xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、

fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至

bù sī yì jiè qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故道圣谛清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò dào shèng
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若道圣

dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故道圣谛清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr
智清净，若苦圣谛清净，若道圣谛清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭

shèng dì qīngjìng jí miè shèng dì qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng
圣谛清净，集、灭圣谛清净故道圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè shèng dì qīngjìng
何以故？若一切智智清净，若集、灭圣谛清净，

ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若道圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若四静虑清净，若道圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、

sì wú sè dìng qīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīngjìng gù dào shèng
四无色定清净，四无量、四无色定清净故道圣

dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、

sì wú sè dìng qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若道圣谛清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若八解脱清净，若道圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù
二分、无别、无断故。一切智智清净故八胜处、
jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第定、
shí biàn chù qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故道圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若道圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niàn zhù qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr
清净，若四念住清净，若道圣谛清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīng jìng sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù dào shèng
支清净，四正断乃至八圣道支清净故道圣
dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn
谛清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú
乃至八圣道支清净，若道圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故道圣谛清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng
切智智清净，若空解脱门清净，若道圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门

qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清淨故道 圣 谛清淨。何以故？若一切智智清淨，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng
若无相、无愿解脱门清淨，若道 圣 谛清淨，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清淨故菩萨十地清淨，菩
sà shí dì qīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清淨故道 圣 谛清淨。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú
智清淨，若菩萨十地清淨，若道 圣 谛清淨，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十四

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí wǔ
大般若波罗蜜多经卷第二百六十五

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí sì
初分难信解品第三十四之八十四

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn
若五眼清净，若道圣谛清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng jìng
无别、无断故。一切智智清净故六神通清净，
liù shéntōng qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
六神通清净故道圣谛清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò liù shéntōng qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú
智智清净，若六神通清净，若道圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú
净，若佛十力清净，若道圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīng jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì
道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若四

wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò dào shèng dì qīng
无所畏乃至十八佛不共法清净，若道圣谛清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú wàng shī fǎ qīng jìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故道圣谛清净。何以故？若一

qiè zhì zhì qīng jìng ruò wú wàng shī fǎ qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng
切智智清净，若无忘失法清净，若道圣谛清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héng zhù shě xìng qīng jìng héng zhù shě xìng qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故道圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò héng zhù shě xìng qīng jìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

dào shèng dì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
道圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè zhì qīng jìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú
净，若一切智清净，若道圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dào xiàng zhì
二分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīng jìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng gù dào
一切相智清净，道相智、一切相智清净故道

shèng dì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào xiàng
圣谛清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng ruò dào shèng dì qīng jìng wú èr wú
智、一切相智清净，若道圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng gù dào shèng dì qīng jìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故道圣谛清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò dào
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若道
shèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
圣谛清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
ménqīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
门清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng
清净，若一切三摩地门清净，若道圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú èr wú
净，若预流果清净，若道圣谛清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù
二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不
huán ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīng
还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清
jìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故道圣谛清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng
若一来、不还、阿罗汉果清净，若道圣谛清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù dào shèng dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故道圣谛清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò dào shèng dì qīngjìng wú
智清净，若独觉菩提清净，若道圣谛清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù dàoshèng dì qīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故道圣谛清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若道圣谛清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù dàoshèng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故道圣

dì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú
谛清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无

shàngzhèngděng pú tí qīngjìng ruò dàoshèng dì qīngjìng wú èr wú
上正等菩提清净，若道圣谛清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sè qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
无断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，

shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故四静虑清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若

sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四静虑清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yǎnchùqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若四静虑清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīng jìng ěr bí shé shēn yì chù qīng jìng gù sì jìng lǜ
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故四静虑
qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò ěr bí shé
清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、
shēn yì chù qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn
身、意处清净，若四静虑清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè chù qīng jìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chù qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chù qīng jìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng jìng gù sì jìng
法处清净，声、香、味、触、法处清净故四静
lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shēng xiāng
虑清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chù qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若四静虑清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn jiè qīng jìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四静虑清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòu qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr jiè qīng jìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若耳界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界及
ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四静虑清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所生
zhū shòu qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bí jiè qīng jìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若鼻界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界及
bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四静虑清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生

zhūshòuqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shé jiè qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四静虑清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若身界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故触界、身识界及
shēnchù shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè nǎi zhì shēn
身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至身
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四静虑清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，
yì jiè qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故意界清净，若一切智智清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若意界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及意
chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéi
触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四静虑清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若地界清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别、无断故。一切智智清净故水、火、风、空、
shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù sì jìng
识界清净，水、火、风、空、识界清净故四静
lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ
虑清净。何以故？若一切智智清净，若水、火、
fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú
风、空、识界清净，若四静虑清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明

qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故四静虑清静。何以故？若一切智智清静，
ruò wú míngqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若无明清静，若四静虑清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
别、无断故。一切智智清静故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù sì jìng
烦恼清静，行乃至老死愁叹苦烦恼清静故四静
lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
虑清静。何以故？若一切智智清静，若行乃至老
sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú
死愁叹苦烦恼清静，若四静虑清静，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清静故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清静故四静虑清静。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò sì jìng
若一切智智清静，若布施波罗蜜多清静，若四静
lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
虑清静，无二、无二分、无别、无断故。一切智
zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì
智清静故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜
duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù sì jìng lǜ
多清静，净戒乃至般若波罗蜜多清静故四静虑
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō
清静。何以故？若一切智智清静，若净戒乃至般
rě bō luó mì duōqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn
若波罗蜜多清静，若四静虑清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清静故内空清静，内空
qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故四静虑清静。何以故？若一切智智清静，

ruò nèi kōng qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若内空清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wài kōng nèi wài kōng
别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、
kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīng jìng wài kōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìng kōng qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故四静虑清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīng jìng ruò sì jìng
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若四静
lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
虑清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhēn rú qīng jìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若真如清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū
别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不虚
wàng xìng bú biàn yì xìng píng děng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故四静虑清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīng jìng ruò sì jìng lǜ
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若四静虑
qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣 谛 清 净 故 四 静 虑 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智
qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr
清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 若 四 静 虑 清 净， 无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无 二 分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 集、 灭、
dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīng
道 圣 谛 清 净， 集、 灭、 道 圣 谛 清 净 故 四 静 虑 清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào shèng
净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 集、 灭、 道 圣
dì qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
谛 清 净， 若 四 静 虑 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、
wú duàn gù
无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng qīngjìng sì
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 四 无 量 清 净， 四
wú liàng qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
无 量 清 净 故 四 静 虑 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智
qīngjìng ruò sì wú liàng qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú
清 净， 若 四 无 量 清 净， 若 四 静 虑 清 净， 无 二、 无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú sè dìng
二 分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 四 无 色 定
qīngjìng sì wú sè dìng qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò
清 净， 四 无 色 定 清 净 故 四 静 虑 清 净。 何 以 故？ 若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú sè dìng qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng
一 切 智 智 清 净， 若 四 无 色 定 清 净， 若 四 静 虑 清 净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 八 解 脱 清 净， 八 解
tuō qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱 清 净 故 四 静 虑 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr
净， 若 八 解 脱 清 净， 若 四 静 虑 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèng chù
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 八 胜 处、
jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīngjìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
九 次 第 定、 十 遍 处 清 净， 八 胜 处、 九 次 第 定、

shí biànchùqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故四静虑清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若四静虑清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故四静虑清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú
清净，若四念住清净，若四静虑清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèngduàn
二分、无别、无断故。一切智智清净故四正断、
sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào zhī qīng
四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清
jìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng
净，四正断乃至八圣道支清净故四静虑清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi zhì bā
何以故？若一切智智清净，若四正断乃至八
shèngdào zhī qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn
圣道支清净，若四静虑清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故四静虑清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若四静虑清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若四静虑清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故四静虑清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若四静虑清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎnqīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎnqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若四静虑清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīngjìng liù
别、无断故。一切智智清净故六神通清净，六
shéntōngqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
神通清净故四静虑清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò liù shéntōngqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr
清净，若六神通清净，若四静虑清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若四静虑清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú
四静虑清净。何以故？若一切智智清净，若四无

suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú
所畏乃至十八佛不共法清净，若四静虑清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú wàng shī fǎ qīng jìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故四静虑清净。何以故？若一切

zhì zhì qīng jìng ruò wú wàng shī fǎ qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng
智智清净，若无忘失法清净，若四静虑清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héng zhù shě xìng qīng jìng héng zhù shě xìng qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故四静虑清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò héng zhù shě xìng qīng jìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四静虑清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè zhì qīng jìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若四静虑清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dào xiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīng jìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng gù sì jìng
一切相智清净，道相智、一切相智清净故四静

lǜ qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào xiàng zhì
虑清净。何以故？若一切智智清净，若道相智、

yī qiè xiàng zhì qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng wú èr wú èr fēn
一切相智清净，若四静虑清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故四静虑清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò sì jìng
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若四静
lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
虑清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智
zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì ménqīng
智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清
jìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
净故四静虑清净。何以故？若一切智智清净，若
yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr
一切三摩地门清净，若四静虑清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故四静虑清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr
净，若预流果清净，若四静虑清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán
分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不还、
ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù
阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故
sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái
四静虑清净。何以故？若一切智智清净，若一来、
bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr
不还、阿罗汉果清净，若四静虑清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故四静虑清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr
智清净，若独觉菩提清净，若四静虑清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故四静虑清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清净，若四静虑清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù sì jìng lǜ
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故四静虑

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng
清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上

zhèngděng pú tí qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng wú èr wú èr fēn
正等菩提清净，若四静虑清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sè qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清净，若四无量清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
无断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，

shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故四无量清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若

sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四无量清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yǎnchùqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若四无量清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīng jìng ěr bí shé shēn yì chù qīng jìng gù sì wú liàng
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故四无量
qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò ěr bí shé
清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、
shēn yì chù qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn
身、意处清净，若四无量清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè chù qīng jìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chù qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chù qīng jìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng jìng gù sì wú
法处清净，声、香、味、触、法处清净故四无
liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shēng xiāng
量清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chù qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若四无量清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn jiè qīng jìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四无量清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòu qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四无量清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr jiè qīng jìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若耳界清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界及
ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四无量清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所生
zhū shòu qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bí jiè qīng jìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若鼻界清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界及
bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四无量清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生

zhūshòuqīngjìng ruò sì wúliàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīngjìng gù sì wúliàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shé jiè qīngjìng ruò sì wúliàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清净，若四无量清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì wúliàngqīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四无量清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì wúliàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四无量清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīngjìng gù sì wúliàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò sì wúliàngqīngjìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若四无量清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界
jí shēnchù shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至
shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì wúliàngqīngjìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故四无量清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò sì wúliàngqīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若四无量清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yì jiè qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若意界清净，若四无量清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及意

chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéi
触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为

yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四无量清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸

shòuqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四无量清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò dì jiè qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若地界清净，若四无量清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别、无断故。一切智智清净故水、火、风、空、

shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù sì wú
识界清净，水、火、风、空、识界清净故四无

liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ
量清净。何以故？若一切智智清净，若水、火、

fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú
风、空、识界清净，若四无量清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故四无量**清**净。何以故？若一切智智清**净**，
ruò wú míngqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清**净**，若四无量清**净**，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清**净**故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù sì wú
忧**恼**清**净**，行乃至老死愁叹苦忧**恼**清**净**故四无
liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
量清**净**。何以故？若一切智智清**净**，若行乃至老
sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú
死愁叹苦忧**恼**清**净**，若四无量清**净**，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善**现**，一切智智清**净**故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清**净**故四无量清**净**。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò sì wú
若一切智智清**净**，若布施波罗蜜多清**净**，若四无
liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè
量清**净**，无二、无二分、无别、无断故。一切
zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō luó
智智清**净**故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗
mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù sì wú
蜜多清**净**，净戒乃至般若波罗蜜多清**净**故四无
liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì
量清**净**。何以故？若一切智智清**净**，若净戒乃至
bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr
般若波罗蜜多清**净**，若四无量清**净**，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善**现**，一切智智清**净**故内空清**净**，内空
qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清**净**故四无量清**净**。何以故？若一切智智清**净**，

ruò nèi kōngqīng jìng ruò sì wú liàngqīng jìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若四无量清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、
kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīng jìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìng kōng qīng jìng gù sì wú liàngqīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故四无量清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīng jìng ruò sì wú
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若四无
liàngqīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
量清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若四无量清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故四无量清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò sì wú liàng
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若四无量
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣 谛 清 净 故 四 无 量 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智
qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr
清 净， 若 苦 圣 谛 清 净， 若 四 无 量 清 净， 无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù jí miè
无 二 分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 集、 灭、
dào shèng dì qīng jìng jí miè dào shèng dì qīng jìng gù sì wú liàng
道 圣 谛 清 净， 集、 灭、 道 圣 谛 清 净 故 四 无 量
qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò jí miè dào
清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 集、 灭、 道
shèng dì qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
圣 谛 清 净， 若 四 无 量 清 净， 无 二、 无 二 分、 无
bié wú duàn gù
别、 无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng sì jìng
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 四 静 虑 清 净， 四 静
lǜ qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑 清 净 故 四 无 量 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr
净， 若 四 静 虑 清 净， 若 四 无 量 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú sè dìng
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智¹ 清 净 故 四 无 色 定
qīng jìng sì wú sè dìng qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù
清 净， 四 无 色 定 清 净 故 四 无 量 清 净。 何 以 故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng ruò sì wú liàng
若 一 切 智 智 清 净， 若 四 无 色 定 清 净， 若 四 无 量
qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng bā jiě
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 八 解 脱 清 净， 八 解
tuō qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱 清 净 故 四 无 量 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr
净， 若 八 解 脱 清 净， 若 四 无 量 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 八 胜 处、

¹ 大正藏：善现，一切智智；永乐北藏及龙藏：一切智智

jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第定、
shí biànchùqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十遍处清净故四无量清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng
智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清净，
ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若四无量清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故四无量清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr
清净，若四念住清净，若四无量清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù sì wú liàng
支清净，四正断乃至八圣道支清净故四无量
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi
清净。何以故？若一切智智清净，若四正断乃
zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr
至八圣道支清净，若四无量清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故四无量清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若四无量清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若四无量清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故四无量清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若四无量清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十五

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí liù 大般若波罗蜜多经卷第二百六十六

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí wǔ 初分难信解品第三十四之八十五

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼

qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若四无量清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng
别、无断故。善现，一切智智²清净故六神通清

jìng liù shéntōng qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
净，六神通清净故四无量清净。何以故？若一

qiè zhì zhì qīng jìng ruò liù shéntōng qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng
切智智清净，若六神通清净，若四无量清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十

lì qīng jìng gù sì wú liàng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故四无量清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò fó shí lì qīng jìng ruò sì wú liàng qīng jìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若四无量清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、

sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng
四无碍解、大慈、大悲、大喜大舍、十八佛不共

fǎ qīng jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù sì
法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故四

² 大正藏：一切智智；永乐北藏及龙藏：善现，一切智智

wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú suǒ
无量清净。何以故？若一切智智清净，若四无所
wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú
畏乃至十八佛不共法清净，若四无量清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故四无量清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng
智智清净，若无忘失法清净，若四无量清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故四无量清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若
sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四无量清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故四无量清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若四无量清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù sì wú
一切相智清净，道相智、一切相智清净故四无
liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng zhì
量清净。何以故？若一切智智清净，若道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn
一切相智清净，若四无量清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故四无量清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò sì wú
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若四无

liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè
量清净，无二、无二分、无别、无断故。一切

zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì mén
智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地门

qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四无量清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr
若一切三摩地门清净，若四无量清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故四无量清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr
净，若预流果清净，若四无量清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán
分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不还、

ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù
阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故

sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái
四无量清净。何以故？若一切智智清净，若一来、

bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr
不还、阿罗汉果清净，若四无量清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故四无量清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr
智清净，若独觉菩提清净，若四无量清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù sì wú liàngqīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故四无量清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清净，若四无量清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù sì wú liàng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故四无量

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng
清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上

zhèngděng pú tí qīngjìng ruò sì wú liàngqīngjìng wú èr wú èr fēn
正等菩提清净，若四无量清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sè qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若色清净，若四无色定清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng
无别、无断故。一切智智清净故受、想、行、

shí qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng
识清净，受、想、行、识清净故四无色定清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí
何以故？若一切智智清净，若受、想、行、识

qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若四无色定清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 四 无 色 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò yǎn chù qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净， 若 眼 处 清 净， 若 四 无 色 定 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 耳、 鼻、 舌、
shēn yì chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù
身、 意 处 清 净， 耳、 鼻、 舌、 身、 意 处 清 净 故
sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr
四 无 色 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 耳、
bí shé shēn yì chù qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
鼻、 舌、 身、 意 处 清 净， 若 四 无 色 定 清 净， 无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chù qīngjìng sè chù
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 色 处 清 净， 色 处

qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 四 无 色 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò sè chù qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净， 若 色 处 清 净， 若 四 无 色 定 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 声、 香、
wèi chù fǎ chù qīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng
味、 触、 法 处 清 净， 声、 香、 味、 触、 法 处 清
jìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净 故 四 无 色 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīng
若 声、 香、 味、 触、 法 处 清 净， 若 四 无 色 定 清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净， 无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 眼 界 清 净， 眼 界

qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 四 无 色 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò yǎn jiè qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净， 若 眼 界 清 净， 若 四 无 色 定 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 色 界、 眼 识

jiè jí yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì
界及眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至
yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé
眼触为缘所生诸受清净故四无色定清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
以故？若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò ěr jiè qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若耳界清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr
分、无别、无断故。一切智智清净故声界、耳
shí jiè jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè
识界及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界
nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng
乃至耳触为缘所生诸受清净故四无色定清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéi
何以故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若四无色定清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò bí jiè qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若鼻界清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí
分、无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻
shí jiè jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi
识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃

zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng
至鼻触为缘所生诸受清净故四无色定清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi
何以故？若一切智智清净，若香界乃至鼻触为

yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若四无色定清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shé jiè qīng jìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò shé jiè qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
净，若舌界清净，若四无色定清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wèi jiè shé shí
分、无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识

jiè jí shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì
界及舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至

shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé
舌触为缘所生诸受清净故四无色定清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
以故？若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若四无色定清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēn jiè qīng jìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò shēn jiè qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
净，若身界清净，若四无色定清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn
分、无别、无断故。一切智智清净故触界、身

shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè
识界及身触、身触为缘所生诸受清净，触界

nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng
乃至身触为缘所生诸受清净故四无色定清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù
净。何以故？若一切智智清净，若触界乃至身触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr
为缘所生诸受清净，若四无色定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yì jiè qīng jìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yì jiè qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
净，若意界清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè yì shí
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、意识
jiè jí yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì
界及意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至
yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé
意触为缘所生诸受清净故四无色定清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán
以故？若一切智智清净，若法界乃至意触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dì jiè qīng jìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò dì jiè qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
净，若地界清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shuǐ huǒ fēng
分、无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīng jìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shuǐ
四无色定清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú
火、风、空、识界清净，若四无色定清净，无

è wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò wú míngqīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若无明清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng
分、无别、无断故。一切智智清净故行、识、名
sè liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu
色、六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁
tàn kǔ yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù
叹苦忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故
sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng
四无色定清净。何以故？若一切智智清净，若行
nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng
乃至老死愁叹苦忧恼清净，若四无色定清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故四无色定清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò sì wú
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若四无
sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
色定清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù sì
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故四
wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
无色定清净。何以故？若一切智智清净，若净戒
nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若四无色定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōng qīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空
qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò nèi kōng qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若内空清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi
分、无别、无断故。一切智智清净故外空、内
wàikōng kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi
外空、空空、大空、胜义空、有为空、无为
kōng bì jìng kōng wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng
空、毕竟空、无际空、散空、无变异空、本性
kōng zì xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng
空、自相空、共相空、一切法空、不可得空、
wú xìng kōng zì xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīngjìng wàikōng nǎi zhì
无性空、自性空、无性自性空清净，外空乃至
wú xìng zì xìng kōng qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò
无性自性空清净故四无色定清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīngjìng
一切智智清净，若外空乃至无性自性空清净，
ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
若四无色定清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò zhēn rú qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若真如清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、
bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ
不虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法
dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè
定、法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界
nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù
乃至不思議界清净故四无色定清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò
若一切智智清净，若法界乃至不思議界清净，若
sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四无色定清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故四无色定清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú
智清净，若苦圣谛清净，若四无色定清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí
二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、

miè dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù sì wú
灭、道圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故四无

sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè
色定清净。何以故？若一切智智清净，若集、灭、

dào shèng dì qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn
道圣谛清净，若四无色定清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
虑清净故四无色定清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
清净，若四静虑清净，若四无色定清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量

qīngjìng sì wú liàng qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù
清净，四无量清净故四无色定清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng qīngjìng ruò sì wú sè dìng
若一切智智清净，若四无量清净，若四无色定

qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuō qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
脱清净故四无色定清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
清淨，若八解脫清淨，若四无色定清淨，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèng
无二分、无别、无断故。一切智智清淨故八胜
chù jiǔ cì dì dìng shí biànchù qīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì
处、九次第定、十遍处清淨，八胜处、九次第
dìng shí biànchù qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò
定、十遍处清淨故四无色定清淨。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
一切智智清淨，若八胜处、九次第定、十遍处
qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清淨，若四无色定清淨，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng sì
“善现，一切智智清淨故四念住清淨，四
niànzhù qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
念住清淨故四无色定清淨。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
智清淨，若四念住清淨，若四无色定清淨，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清淨故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù sì wú sè
支清淨，四正断乃至八圣道支清淨故四无色
dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn
定清淨。何以故？若一切智智清淨，若四正断
nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
乃至八圣道支清淨，若四无色定清淨，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清淨故空解脫门清淨，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
空解脫门清淨故四无色定清淨。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīng
切智智清淨，若空解脫门清淨，若四无色定清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě
净故无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解
tuō mén qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
解脱门清净故四无色定清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò sì wú sè
智清净，若无相、无愿解脱门清净，若四无色
dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
定清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
萨十地清净故四无色定清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng
智智清净，若菩萨十地清净，若四无色定清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr wú èr
净，若五眼清净，若四无色定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù
分、无别、无断故。善现，一切智智³清净故六
shéntōng qīng jìng liù shéntōng qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ
神通清净，六神通清净故四无色定清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò liù shéntōng qīng jìng ruò sì wú
故？若一切智智清净，若六神通清净，若四无
sè dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
色定清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
力清净故四无色定清净。何以故？若一切智智

³ 大正藏：一切智智；永乐北藏及龙藏：善现，一切智智

qīngjìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
清淨，若佛十力清淨，若四无色定清淨，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ
无二分、无别、无断故。一切智智清淨故四无所
wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā
畏、四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八
fó bú gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng
佛不共法清淨，四无所畏乃至十八佛不共法清
jìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
淨故四无色定清淨。何以故？若一切智智清淨，
ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò sì wú sè
若四无所畏乃至十八佛不共法清淨，若四无色
dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
定清淨，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清淨故无忘失法清淨，
wú wàng shī fǎ qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清淨故四无色定清淨。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīng
切智智清淨，若无忘失法清淨，若四无色定清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
淨，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù sì wú sè dìng
淨故恒住舍性清淨，恒住舍性清淨故四无色定
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìng
清淨。何以故？若一切智智清淨，若恒住舍性
qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清淨，若四无色定清淨，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清淨故一切智清淨，一切
zhì qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
智清淨故四无色定清淨。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
清淨，若一切智清淨，若四无色定清淨，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清淨故道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng gù
智、一切相智清净，道相智、一切相智清净故
sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào
四无色定清净。何以故？若一切智智清净，若道
xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr
相智、一切相智清净，若四无色定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清
jìng yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故四无色定清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng ruò sì wú
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若四无
sè dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
色定清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè sān mó dì mén qīng jìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
mén qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
门清净故四无色定清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò yī qiè sān mó dì mén qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng
清净，若一切三摩地门清净，若四无色定清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒ qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
果清净故四无色定清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò sì wú sè dìng qīng jìng wú èr
清净，若预流果清净，若四无色定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái
无二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、
bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ
不还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果
qīng jìng gù sì wú sè dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四无色定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò sì wú sè dìng
净，若一来、不还、阿罗汉果清净，若四无色定

qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清静，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清静故独觉菩提清静，独

jué pú tí qīngjìng gù sì wú sè dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
觉菩提清静故四无色定清静。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng
智智清静，若独觉菩提清静，若四无色定清静，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清静故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù sì wú sè dìngqīng
行清静，一切菩萨摩诃萨行清静故四无色定清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē
净。何以故？若一切智智清静，若一切菩萨摩诃

sà xíngqīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
萨行清静，若四无色定清静，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清静故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù sì wú sè
菩提清静，诸佛无上正等菩提清静故四无色

dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú
定清静。何以故？若一切智智清静，若诸佛无

shàngzhèngděng pú tí qīngjìng ruò sì wú sè dìngqīngjìng wú èr
上正等菩提清静，若四无色定清静，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清静故色清静，色

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八解脱清静。何以故？若一切智智清静，

ruò sè qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清静，若八解脱清静，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
无断故。一切智智清静故受、想、行、识清静，

shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故八解脱清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若
bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
八解脱清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchù qīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎnchù qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù bā jiě tuō
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故八解脱
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí shé
清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、
shēn yì chù qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn
身、意处清净，若八解脱清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chù qīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chù qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chù qīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīngjìng gù bā jiě
法处清净，声、香、味、触、法处清净故八解
tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng
脱清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chù qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若八解脱清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎnchù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故八解脱清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchù wéiyuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若八解脱清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若耳界清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界及
ěr chù ěr chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳
chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故八解脱清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuán suǒ shēng
若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所生
zhū shòu qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若八解脱清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八解脱清静。何以故？若一切智智清静，
ruò bí jiè qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若鼻界清静，若八解脱清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、无断故。一切智智清静故香界、鼻识界及
bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻触、鼻触为缘所生诸受清静，香界乃至鼻
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清静故八解脱清静。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清静，若香界乃至鼻触为缘所生
zhū shòu qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清静，若八解脱清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清静故舌界清静，舌界
qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八解脱清静。何以故？若一切智智清静，
ruò shé jiè qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清静，若八解脱清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清静故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清静，味界乃至舌触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清静故八解脱清静。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清静，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清静，若八解脱清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清静故身界清静，身界
qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八解脱清静。何以故？若一切智智清静，

ruò shēn jiè qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若身界清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故触界、身识界及
shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè nǎi zhì shēn
身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至身
chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故八解脱清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng
若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所生
zhū shòu qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若八解脱清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yì jiè qīng jìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若意界清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及意
chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi
触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故八解脱清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòu qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若八解脱清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dì jiè qīng jìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若地界清净，若八解脱清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别、无断故。一切智智清净故水、火、风、空、
shí jiè qīng jìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng gù bā jiě
识界清净，水、火、风、空、识界清净故八解
tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shuǐ huǒ
脱清净。何以故？若一切智智清净，若水、火、
fēng kōng shí jiè qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú
风、空、识界清净，若八解脱清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú míng qīng jìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míng qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若无明清净，若八解脱清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xíng shí míng sè
别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōu nǎo qīng jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng gù bā jiě
忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故八解
tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
脱清净。何以故？若一切智智清净，若行乃至老
sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú
死愁叹苦忧恼清净，若八解脱清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bù shī bō luó mì duō qīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duō qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故八解脱清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò bù shī bō luó mì duō qīng jìng ruò bā jiě
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若八解
tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
脱清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智
zhì qīng jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì
智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜

duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù bā jiě tuō
多清淨，淨戒乃至般若波罗蜜多清淨故八解脫
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō
清淨。何以故？若一切智智清淨，若淨戒乃至般
rě bō luó mì duōqīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn
若波罗蜜多清淨，若八解脫清淨，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōng qīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清淨故内空清淨，内空
qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清淨故八解脫清淨。何以故？若一切智智清淨，
ruò nèi kōng qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若内空清淨，若八解脫清淨，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
别、无断故。一切智智清淨故外空、内外空、
kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng qīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清淨，外空乃至无性
zì xìngkōng qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清淨故八解脫清淨。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng qīngjìng ruò bā jiě
智清淨，若外空乃至无性自性空清淨，若八解
tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
脫清淨，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清淨故真如清淨，真如
qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清淨故八解脫清淨。何以故？若一切智智清淨，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若真如清淨，若八解脫清淨，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū
别、无断故。一切智智清淨故法界、法性、不虛

wàngxìng bú biànyì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng
妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故八解脱清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò bā jiě tuō
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若八解脱
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣谛清净故八解脱清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr
清净，若苦圣谛清净，若八解脱清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、
dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù bā jiě tuō qīng
道圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故八解脱清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào shèng
净。何以故？若一切智智清净，若集、灭、道圣
dì qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
谛清净，若八解脱清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静
lǜ qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr
净，若四静虑清净，若八解脱清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、
sì wú sè dìng qīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīngjìng gù bā jiě
四无色定清净，四无量、四无色定清净故八解
tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
脱清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、

sì wú sè dìngqīngjìng ruò bā jiě tuōqīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若八解脱清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng bā
“善现，一切智智清净故八胜处清净，八
shèngchùqīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
胜处清净故八解脱清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng ruò bā jiě tuōqīngjìng wú èr
清净，若八胜处清净，若八解脱清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jiǔ cì dì
无二分、无别、无断故。一切智智清净故九次第
dìng shí biànchùqīngjìng jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng gù bā
定、十遍处清净，九次第定、十遍处清净故八
jiě tuōqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jiǔ cì dì
解脱清净。何以故？若一切智智清净，若九次第
dìng shí biànchùqīngjìng ruò bā jiě tuōqīngjìng wú èr wú èr fēn
定、十遍处清净，若八解脱清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故八解脱清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò bā jiě tuōqīngjìng wú èr wú
清净，若四念住清净，若八解脱清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèngduàn
二分、无别、无断故。一切智智清净故四正断、
sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào zhī qīng
四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清
jìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng
净，四正断乃至八圣道支清净故八解脱清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi zhì bā
何以故？若一切智智清净，若四正断乃至八
shèngdào zhī qīngjìng ruò bā jiě tuōqīngjìng wú èr wú èr fēn
圣道支清净，若八解脱清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，

kōng jiě tuō mén qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故八解脱清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若八解脱清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若八解脱清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩

sà shí dì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故八解脱清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若八解脱清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎn qīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼

qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wǔ yǎn qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若八解脱清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōng qīngjìng liù
别、无断故。一切智智清净故六神通清净，六

shéntōng qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
神通清净故八解脱清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò liù shéntōng qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr
清净，若六神通清净，若八解脱清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十

lì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若八解脱清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、

sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不

gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故

bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú
八解脱清净。何以故？若一切智智清净，若四无

suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú
所畏乃至十八佛不共法清净，若八解脱清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故八解脱清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng
智智清净，若无忘失法清净，若八解脱清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shě xìng qīngjìng héngzhù shě xìng qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故八解脱清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shě xìng qīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
八解脱清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò bā jiě tuō qīngjìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若八解脱清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dào xiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、
yī qiè xiàng zhì qīng jìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīng jìng gù bā jiě
一切相智清净，道相智、一切相智清净故八解
tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào xiàng zhì
脱清净。何以故？若一切智智清净，若道相智、
yī qiè xiàng zhì qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn
一切相智清净，若八解脱清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清
jìng yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故八解脱清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng ruò bā jiě
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若八解
tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
脱清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智
zhì qīng jìng gù yī qiè sān mó dì mén qīng jìng yī qiè sān mó dì mén qīng
智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清
jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
净故八解脱清净。何以故？若一切智智清净，若
yī qiè sān mó dì mén qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr
一切三摩地门清净，若八解脱清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒ qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故八解脱清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr
净，若预流果清净，若八解脱清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái bù huán
分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不还、
ā luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng gù
阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故
bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī lái
八解脱清净。何以故？若一切智智清净，若一来、

bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr
不 还、阿 罗 汉 果 清 净，若 八 解 脱 清 净，无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分、无 别、无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dú jué pú tí qīng jìng dú
“善 现，一 切 智 智 清 净 故 独 觉 菩 提 清 净，独
jué pú tí qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉 菩 提 清 净 故 八 解 脱 清 净。何 以 故？若 一 切 智
zhì qīng jìng ruò dú jué pú tí qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr
智 清 净，若 独 觉 菩 提 清 净，若 八 解 脱 清 净，无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分、无 别、无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善 现，一 切 智 智 清 净 故 一 切 菩 萨 摩 诃 萨
xíng qīng jìng yī qiè pú sà mó hē sà xíng qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng
行 清 净，一 切 菩 萨 摩 诃 萨 行 清 净 故 八 解 脱 清 净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何 以 故？若 一 切 智 智 清 净，若 一 切 菩 萨 摩 诃 萨 行
qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清 净，若 八 解 脱 清 净，无 二、无 二 分、无 别、无
duàn gù
断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhū fó wú shàng zhèng děng
“善 现，一 切 智 智 清 净 故 诸 佛 无 上 正 等
pú tí qīng jìng zhū fó wú shàng zhèng děng pú tí qīng jìng gù bā jiě tuō
菩 提 清 净，诸 佛 无 上 正 等 菩 提 清 净 故 八 解 脱
qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò zhū fó wú shàng
清 净。何 以 故？若 一 切 智 智 清 净，若 诸 佛 无 上
zhèng děng pú tí qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng wú èr wú èr fēn
正 等 菩 提 清 净，若 八 解 脱 清 净，无 二、无 二 分、
wú bié wú duàn gù
无 别、无 断 故。

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí qī
大般若波罗蜜多经卷第二百六十七

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí liù
初分难信解品第三十四之八十六

fù cì shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè qīng jìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色
qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若色清净，若八胜处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shòu xiǎng xíng shí
别、无断故。一切智智清净故受、想、行、识
qīng jìng shòu xiǎng xíng shí qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé
清净，受、想、行、识清净故八胜处清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng
以故？若一切智智清净，若受、想、行、识清
jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若八胜处清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn chù qīng jìng yǎn chù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn chù qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若眼处清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé shēn
无别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīng jìng ěr bí shé shēn yì chù qīng jìng gù bā shèng
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故八胜
chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò ěr bí
处清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、

shé shēn yì chùqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若八胜处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若色处清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi
无别、无断故。一切智智清净故声、香、味、
chù fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù
触、法处清净，声、香、味、触、法处清净故
bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng
八胜处清净。何以故？若一切智智清净，若声、
xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr
香、味、触、法处清净，若八胜处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若眼界清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及
yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchù
眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清净故八胜处清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若八胜处清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò ěr jiè qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若耳界清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界
jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì
及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至
ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ
耳触为缘所生诸受清净故八胜处清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒ
故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若鼻界清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界
jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻
chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故八胜处清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chùwéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若八胜处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八胜处清静。何以故？若一切智智清静，
ruò shé jiè qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若舌界清静，若八胜处清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí
无别、无断故。一切智智清静故味界、舌识界及
shé chù shé chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù
舌触、舌触为缘所生诸受清静，味界乃至舌触
wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù
为缘所生诸受清静故八胜处清静。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuánsuǒshēngzhū
若一切智智清静，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清静，若八胜处清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清静故身界清静，身界
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八胜处清静。何以故？若一切智智清静，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若身界清静，若八胜处清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清静故触界、身识界
jí shēnchù shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清静，触界乃至
shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清静故八胜处清静。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuánsuǒ
故？若一切智智清静，若触界乃至身触为缘所
shēngzhūshòuqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清静，若八胜处清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清静故意界清静，意界
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故八胜处清静。何以故？若一切智智清静，

ruò yì jiè qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若 意 界 清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 法 界、 意 识 界 及
yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù
意 触、 意 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净， 法 界 乃 至 意 触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù
为 缘 所 生 诸 受 清 净 故 八 胜 处 清 净。 何 以 故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
若 一 切 智 智 清 净， 若 法 界 乃 至 意 触 为 缘 所 生 诸
shòu qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受 清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、
wú duàn gù
无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dì jiè qīng jìng dì jiè
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 地 界 清 净， 地 界
qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清 净 故 八 胜 处 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò dì jiè qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若 地 界 清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shuǐ huǒ fēng
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 水、 火、 风、
kōng shí jiè qīng jìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng gù
空、 识 界 清 净， 水、 火、 风、 空、 识 界 清 净 故
bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shuǐ
八 胜 处 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr
火、 风、 空、 识 界 清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú míng qīng jìng wú míng
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 无 明 清 净， 无 明
qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清 净 故 八 胜 处 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò wú míng qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若 无 明 清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xíng shí míng sè
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 行、 识、 名 色、

liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōu nǎo qīng jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng gù bā
忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故八
shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xíng nǎi
胜处清净。何以故？若一切智智清净，若行乃
zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr
至老死愁叹苦忧恼清净，若八胜处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bù shī bō luó mì duō qīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duō qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故八胜处清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò bù shī bō luó mì duō qīng jìng ruò bā
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若八
shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
胜处清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīng jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波
luó mì duō qīng jìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duō qīng jìng gù bā
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故八
shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò jìng jiè
胜处清净。何以故？若一切智智清净，若净戒
nǎi zhì bō rě bō luó mì duō qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若八胜处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù nèi kōng qīng jìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空
qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò nèi kōng qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wài kōng nèi wài kōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、
kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕

jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìngkōngqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故八胜处清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò bā shèng
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若八胜
chùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
处清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故八胜处清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò bā shèng
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若八胜
chùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
处清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故八胜处清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr
智清净，若苦圣谛清净，若八胜处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、

dàoshèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù bā shèngchù
道圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故八胜处
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào
清净。何以故？若一切智智清净，若集、灭、道
shèng dì qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
圣谛清净，若八胜处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静
lǜ qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú
净，若四静虑清净，若八胜处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù bā shèng
四无色定清净，四无量、四无色定清净故八胜
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
处清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解
tuōqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò bā jiě tuōqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú
净，若八解脱清净，若八胜处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jiǔ cì dì dìng
二分、无别、无断故。一切智智清净故九次第定、
shí biànchùqīngjìng jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng gù bā shèngchù
十遍处清净，九次第定、十遍处清净故八胜处
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìng
清净。何以故？若一切智智清净，若九次第定、
shí biànchùqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
十遍处清净，若八胜处清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故八胜处清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr
清净，若四念住清净，若八胜处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù bā shèng
支清净，四正断乃至八圣道支清净故八胜
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn
处清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú
乃至八圣道支清净，若八胜处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故八胜处清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng
切智智清净，若空解脱门清净，若八胜处清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng
若无相、无愿解脱门清净，若八胜处清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩

sà shí dì qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故八胜处清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú
智清净，若菩萨十地清净，若八胜处清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若五眼清净，若八胜处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shén tōng qīng jìng
无别、无断故。一切智智清净故六神通清净，
liù shén tōng qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
六神通清净故八胜处清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò liù shén tōng qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú
智智清净，若六神通清净，若八胜处清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú
净，若佛十力清净，若八胜处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi
二分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīng jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì
八胜处清净。何以故？若一切智智清净，若四
wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng
无所畏乃至十八佛不共法清净，若八胜处清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故八胜处清净。何以故？若一

qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng
切智智清净，若无忘失法清净，若八胜处清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故八胜处清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

bā shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
八胜处清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú
净，若一切智清净，若八胜处清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
二分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù bā
一切相智清净，道相智、一切相智清净故八

shèngchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng
胜处清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò bā shèngchùqīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若八胜处清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù bā shèngchùqīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故八胜处清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò bā
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若八

shèngchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
胜处清净，无二、无二分、无别、无断故。一

qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè sān mó dì mén qīng jìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
mén qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
门清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī qiè sān mó dì mén qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú
净，若一切三摩地门清净，若八胜处清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒ qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故八胜处清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú
净，若预流果清净，若八胜处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái bù
二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不
huán ā luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng
还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清
jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
净故八胜处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng
若一来、不还、阿罗汉果清净，若八胜处清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dú jué pú tí qīng jìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故八胜处清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò dú jué pú tí qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú
智清净，若独觉菩提清净，若八胜处清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨
xíng qīng jìng yī qiè pú sà mó hē sà xíng qīng jìng gù bā shèng chù qīng jìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故八胜处清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、
wú duàn gù
无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhū fó wú shàng zhèng děng
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 诸 佛 无 上 正 等

pú tí qīng jìng zhū fó wú shàng zhèng děng pú tí qīng jìng gù bā shèng
菩 提 清 净， 诸 佛 无 上 正 等 菩 提 清 净 故 八 胜
chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò zhū fó wú
处 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 诸 佛 无
shàng zhèng děng pú tí qīng jìng ruò bā shèng chù qīng jìng wú èr wú
上 正 等 菩 提 清 净， 若 八 胜 处 清 净， 无 二、 无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二 分、 无 别、 无 断 故。

fù cì shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè qīng jìng sè
“ 复 次， 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 色 清 净， 色

qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 九 次 第 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò sè qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn
净， 若 色 清 净， 若 九 次 第 定 清 净， 无 二、 无 二 分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shòu xiǎng xíng
无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 受、 想、 行、
shí qīng jìng shòu xiǎng xíng shí qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng jìng
识 清 净， 受、 想、 行、 识 清 净 故 九 次 第 定 清 净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shòu xiǎng xíng shí
何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净， 若 受、 想、 行、 识
qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
清 净， 若 九 次 第 定 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、
wú duàn gù
无 断 故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn chù qīng jìng yǎn chù
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 眼 处 清 净， 眼 处

qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 九 次 第 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò yǎn chù qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr wú èr
净， 若 眼 处 清 净， 若 九 次 第 定 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 耳、 鼻、 舌、

shēn yì chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù
身、意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故
jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr
九次第定清净。何以故？若一切智智清净，若耳、
bí shé shēn yì chùqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
鼻、舌、身、意处清净，若九次第定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sè chùqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若色处清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng
分、无别、无断故。一切智智清净故声、香、
wèi chù fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīng
味、触、法处清净，声、香、味、触、法处清
jìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故九次第定清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīng
若声、香、味、触、法处清净，若九次第定清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yǎn jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若眼界清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí
分、无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识
jiè jí yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì
界及眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至
yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé
眼触为缘所生诸受清净故九次第定清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
以故？若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘

suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò ěr jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若耳界清净，若九次第定清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr
分、无别、无断故。一切智智清净故声界、耳

shí jiè jí ěr chù ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè
识界及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界

nǎi zhì ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng
乃至耳触为缘所生诸受清净故九次第定清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi
何以故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为

yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若九次第定清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò bí jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若鼻界清净，若九次第定清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí
分、无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻

shí jiè jí bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi
识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃

zhì bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng
至鼻触为缘所生诸受清净故九次第定清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi
何以故？若一切智智清净，若香界乃至鼻触为

yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若九次第定清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò shé jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若舌界清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí
分、无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识
jiè jí shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì
界及舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至
shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé
舌触为缘所生诸受清净故九次第定清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
以故？若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò shēn jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若身界清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn
分、无别、无断故。一切智智清净故触界、身
shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng chù jiè
识界及身触、身触为缘所生诸受清净，触界
nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīng
乃至身触为缘所生诸受清净故九次第定清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù
净。何以故？若一切智智清净，若触界乃至身触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
为缘所生诸受清净，若九次第定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yì jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若意界清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、意识
jiè jí yì chù yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
界及意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至
yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé
意触为缘所生诸受清净故九次第定清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuán
以故？若一切智智清净，若法界乃至意触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò dì jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若地界清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
分、无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
九次第定清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú
火、风、空、识界清净，若九次第定清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míng qīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò wú míngqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若无明清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng
分、无别、无断故。一切智智清净故行、识、名
sè liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu
色、六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁
tàn kǔ yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù
叹苦忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故
jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng
九次第定清净。何以故？若一切智智清净，若行
nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng
乃至老死愁叹苦忧恼清净，若九次第定清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清

jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故九次第定清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò jiǔ cì
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若九次
dì dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
次第定清净，无二、无二分、无别、无断故。一

qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波

luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù jiǔ
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故九

cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
次第定清净。何以故？若一切智智清净，若净戒

nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若九次第定清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò nèi kōngqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
净，若内空清净，若九次第定清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wàikōng nèi
分、无别、无断故。一切智智清净故外空、内
wàikōng kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéi
外空、空空、大空、胜义空、有为空、无为
kōng bì jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìng
空、毕竟空、无际空、散空、无变异空、本性
kōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng
空、自相空、共相空、一切法空、不可得空、
wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīng jìng wàikōng nǎi zhì
无性空、自性空、无性自性空清净，外空乃至
wú xìng zì xìngkōngqīng jìng gù jiǔ cì dì dìngqīng jìng hé yǐ gù ruò
无性自性空清净故九次第定清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīng jìng
一切智智清净，若外空乃至无性自性空清净，
ruò jiǔ cì dì dìngqīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
若九次第定清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhēn rú qīng jìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīng jìng gù jiǔ cì dì dìngqīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò zhēn rú qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìngqīng jìng wú èr wú èr
净，若真如清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè fǎ xìng
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、
bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ
不虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法
dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīng jìng fǎ jiè
定、法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界
nǎi zhì bù sī yì jiè qīng jìng gù jiǔ cì dì dìngqīng jìng hé yǐ gù
乃至不思議界清净故九次第定清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīng jìng ruò
若一切智智清净，若法界乃至不思議界清净，若
jiǔ cì dì dìngqīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
九次第定清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kǔ shèng dì qīng jìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣 谛 清 净 故 九 次 第 定 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智
zhì qīng jìng ruò kǔ shèng dì qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú
智 清 净 ， 若 苦 圣 谛 清 净 ， 若 九 次 第 定 清 净 ， 无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù jí
二 、 无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 集 、
miè dào shèng dì qīng jìng jí miè dào shèng dì qīng jìng gù jiǔ cì
灭 、 道 圣 谛 清 净 ， 集 、 灭 、 道 圣 谛 清 净 故 九 次
dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò jí miè
第 定 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 集 、 灭 、
dào shèng dì qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn
道 圣 谛 清 净 ， 若 九 次 第 定 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、
wú bié wú duàn gù
无 别 、 无 断 故 。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng sì jìng
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 四 静 虑 清 净 ， 四 静
lǜ qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
虑 清 净 故 九 次 第 定 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智
qīng jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr
清 净 ， 若 四 静 虑 清 净 ， 若 九 次 第 定 清 净 ， 无 二 、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú liàng
无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 四 无 量 、
sì wú sè dìng qīng jìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīng jìng gù jiǔ cì
四 无 色 定 清 净 ， 四 无 量 、 四 无 色 定 清 净 故 九 次
dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú liàng
第 定 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 四 无 量 、
sì wú sè dìng qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn
四 无 色 定 清 净 ， 若 九 次 第 定 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、
wú bié wú duàn gù
无 别 、 无 断 故 。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng bā jiě
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 八 解 脱 清 净 ， 八 解
tuō qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
脱 清 净 故 九 次 第 定 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智
qīng jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr
清 净 ， 若 八 解 脱 清 净 ， 若 九 次 第 定 清 净 ， 无 二 、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng
无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 八 胜

chù shí biànchùqīngjìng bā shèngchù shí biànchùqīngjìng gù jiǔ cì
处、十遍处清净，八胜处、十遍处清净故九次
dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bā shèng
第定清净。何以故？若一切智智清净，若八胜
chù shí biànchùqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
处、十遍处清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
念住清净故九次第定清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
智清净，若四念住清净，若九次第定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù jiǔ cì dì
支清净，四正断乃至八圣道支清净故九次第
dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn
定清净。何以故？若一切智智清净，若四正断
nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
乃至八圣道支清净，若九次第定清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuōménqīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuōménqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故九次第定清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuōménqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīng
切智智清净，若空解脱门清净，若九次第定清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù wú xiàng wú yuàn jiě tuōménqīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě
净故无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解
tuōménqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
脱门清净故九次第定清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò jiǔ cì dì
智 清 净， 若 无 相、 无 愿 解 脱 门 清 净， 若 九 次 第
dìng qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
定 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 菩 萨 十 地 清 净， 菩

sà shí dì qīngjìng gù jiǔ cì dì dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
萨 十 地 清 净 故 九 次 第 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切

zhì zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìng qīngjìng
智 智 清 净， 若 菩 萨 十 地 清 净， 若 九 次 第 定 清 净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎn qīngjìng wǔ yǎn
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 五 眼 清 净， 五 眼

qīngjìng gù jiǔ cì dì dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 九 次 第 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清

jìng ruò wǔ yǎn qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìng qīngjìng wú èr wú èr
净， 若 五 眼 清 净， 若 九 次 第 定 清 净， 无 二、 无 二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōng qīng
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 六 神 通 清

jìng liù shéntōng qīngjìng gù jiǔ cì dì dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò
净， 六 神 通 清 净 故 九 次 第 定 清 净。 何 以 故？ 若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò liù shéntōng qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng
一 切 智 智 清 净， 若 六 神 通 清 净， 若 九 次 第 定 清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净， 无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 佛 十 力 清 净， 佛 十

lì qīngjìng gù jiǔ cì dì dìng qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
力 清 净 故 九 次 第 定 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智

qīngjìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìng qīngjìng wú èr
清 净， 若 佛 十 力 清 净， 若 九 次 第 定 清 净， 无 二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ
无 二 分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 四 无 所

wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā
畏、 四 无 碍 解、 大 慈、 大 悲、 大 喜、 大 舍、 十 八

fó bú gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng
佛 不 共 法 清 净， 四 无 所 畏 乃 至 十 八 佛 不 共 法 清

jìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故九次第定清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò jiǔ cì dì
若四无所畏乃至十八佛不共法清净，若九次第
dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
定清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无忘失法清净故九次第定清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīng
切智智清净，若无忘失法清净，若九次第定清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù shànxiàn yī
净，无二、无二分、无别、无断故。善现，一

qiè zhì zhì qīngjìng gù héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng
切智智⁴清净故恒住舍性清净，恒住舍性清净

gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
故九次第定清净。何以故？若一切智智清净，若
héngzhù shěxìngqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr wú èr
恒住舍性清净，若九次第定清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
智清净故九次第定清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
清净，若一切智清净，若九次第定清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù
智、一切相智清净，道相智、一切相智清净故

jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào
九次第定清净。何以故？若一切智智清净，若道

xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
相智、一切相智清净，若九次第定清净，无二、

⁴ 大正藏：一切智智；永乐北藏及龙藏：善现，一切智智

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清
jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故九次第定清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò jiǔ cì
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若九次
dì dìngqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
第定清净，无二、无二分、无别、无断故。一

qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
ménqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
门清净故九次第定清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng
清净，若一切三摩地门清净，若九次第定清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
果清净故九次第定清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìngqīngjìng wú èr
清净，若预流果清净，若九次第定清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái
无二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、

bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ
不还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果

qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故九次第定清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò jiǔ cì dì dìng
净，若一来、不还、阿罗汉果清净，若九次第定

qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù jiǔ cì dì dìngqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
觉菩提清净故九次第定清净。何以故？若一切

zhì zhì qīng jìng ruò dú jué pú tí qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng
智智清净，若独觉菩提清净，若九次第定清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíng qīng jìng yī qiè pú sà mó hē sà xíng qīng jìng gù jiǔ cì dì dìng qīng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故九次第定清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè pú sà mó hē
净。何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃

sà xíng qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
萨行清净，若九次第定清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù zhū fó wú shàng zhèng děng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīng jìng zhū fó wú shàng zhèng děng pú tí qīng jìng gù jiǔ cì dì
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故九次第

dìng qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò zhū fó wú
定清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无

shàng zhèng děng pú tí qīng jìng ruò jiǔ cì dì dìng qīng jìng wú èr
上正等菩提清净，若九次第定清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十七

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí bā
大般若波罗蜜多经卷第二百六十八

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí qī
初分难信解品第三十四之八十七

fù cì shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè qīng jìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色
qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清净，若十遍处清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shòu xiǎng xíng shí qīng jìng
无断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，
shòu xiǎng xíng shí qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故十遍处清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng jìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若
shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
十遍处清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn chù qīng jìng yǎn chù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn chù qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若十遍处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīng jìng ěr bí shé shēn yì chù qīng jìng gù shí biàn
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故十遍
chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò ěr bí
处清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、
shé shēn yì chù qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若十遍处清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若十遍处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù shí biàn
法处清净，声、香、味、触、法处清净故十遍
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng
处清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若十遍处清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若十遍处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故十遍处清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若十遍处清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故十遍处清静。何以故？若一切智智清静，
ruò ěr jiè qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若耳界清静，若十遍处清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、无断故。一切智智清静故声界、耳识界及
ěr chù ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳触、耳触为缘所生诸受清静，声界乃至耳
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清静故十遍处清静。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清静，若声界乃至耳触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清静，若十遍处清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清静故鼻界清静，鼻界
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故十遍处清静。何以故？若一切智智清静，
ruò bí jiè qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若鼻界清静，若十遍处清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、无断故。一切智智清静故香界、鼻识界及
bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻触、鼻触为缘所生诸受清静，香界乃至鼻
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清静故十遍处清静。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清静，若香界乃至鼻触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清静，若十遍处清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清静故舌界清静，舌界
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故十遍处清静。何以故？若一切智智清静，

ruò shé jiè qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清净，若十遍处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故十遍处清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòu qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若十遍处清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēn jiè qīng jìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēn jiè qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若十遍处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界
jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至
shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故十遍处清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所
shēng zhū shòu qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若十遍处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yì jiè qīng jìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīng jìng gù shí biàn chù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīng jìng ruò shí biàn chù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若意界清净，若十遍处清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及意
chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéi
触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故十遍处清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若十遍处清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若地界清净，若十遍处清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别、无断故。一切智智清净故水、火、风、空、
shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù shí biàn
识界清净，水、火、风、空、识界清净故十遍
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ
处清净。何以故？若一切智智清净，若水、火、
fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú
风、空、识界清净，若十遍处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míngqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清净，若十遍处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦

yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù shí biàn
忧伤清净，行乃至老死愁叹苦忧伤清净故十遍
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
处清净。何以故？若一切智智清净，若行乃至老
sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú
死愁叹苦忧伤清净，若十遍处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故十遍处清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò shí biàn
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若十遍
chùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
处清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智

zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì
智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜
duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù shí biànchù
多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故十遍处

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō
清净。何以故？若一切智智清净，若净戒乃至般
rě bō luó mì duōqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若波罗蜜多清净，若十遍处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèikōngqīngjìng nèikōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，

ruò nèikōngqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若十遍处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、

kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕
jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自

xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìngkōngqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故十遍处清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò shí biàn
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若十遍
chùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
处清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若十遍处清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故十遍处清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò shí biànchù
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若十遍处
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣谛清净故十遍处清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr
清净，若苦圣谛清净，若十遍处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、
dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù shí biànchù
道圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故十遍处

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào
清静。何以故？若一切智智清静，若集、灭、道
shèng dì qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
圣帝清静，若十遍处清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清静故四静虑清静，四静

lǜ qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑清静故十遍处清静。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
净，若四静虑清静，若十遍处清静，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
分、无别、无断故。一切智智清静故四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù shí biàn
四无色定清静，四无量、四无色定清静故十遍
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
处清静。何以故？若一切智智清静，若四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清静，若十遍处清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清静故八解脱清静，八解

tuōqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱清静故十遍处清静。何以故？若一切智智清
jìng ruò bā jiě tuōqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
净，若八解脱清静，若十遍处清静，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchù
分、无别、无断故。一切智智清静故八胜处、
jiǔ cì dì dìngqīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìngqīngjìng gù shí biàn
九次第定清静，八胜处、九次第定清静故十遍
chùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bā shèngchù
处清静。何以故？若一切智智清静，若八胜处、
jiǔ cì dì dìngqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
九次第定清静，若十遍处清静，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故十遍处清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr
清净，若四念住清净，若十遍处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào
断、四神足、五根、五力、七等觉支、八圣道
zhī qīngjìng sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù shí biànchù
支清净，四正断乃至八圣道支清净故十遍处
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi
清净。何以故？若一切智智清净，若四正断乃
zhì bā shèngdào zhī qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
至八圣道支清净，若十遍处清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故十遍处清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若十遍处清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若十遍处清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故十遍处清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若十遍处清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎnqīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼

qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wǔ yǎnqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若十遍处清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīngjìng liù
别、无断故。一切智智清净故六神通清净，六

shéntōngqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
神通清净故十遍处清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò liù shéntōngqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr
清净，若六神通清净，若十遍处清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十

lì qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若十遍处清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、

sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不

gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故

shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú
十遍处清净。何以故？若一切智智清净，若四无

suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng
所畏乃至十八佛不共法清净，若十遍处清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故十遍处清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng
智智清净，若无忘失法清净，若十遍处清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故十遍处清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
十遍处清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若十遍处清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù shí
一切相智清净，道相智、一切相智清净故十

biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng
遍处清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若十遍处清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故十遍处清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò shí biàn
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若十遍

chùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
处清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智

zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì ménqīng
智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清

jìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
净故十遍处清净。何以故？若一切智智清净，若
yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú
一切三摩地门清净，若十遍处清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故十遍处清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr
净，若预流果清净，若十遍处清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán
分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不还、

ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù
阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故

shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái
十遍处清净。何以故？若一切智智清净，若一来、

bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr
不还、阿罗汉果清净，若十遍处清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīngjìng gù shí biànchùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故十遍处清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr
智清净，若独觉菩提清净，若十遍处清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù shí biànchùqīngjìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故十遍处清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清净，若十遍处清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù shí biànchù
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故十遍处

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng
清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上

zhèngděng pú tí qīngjìng ruò shí biànchùqīngjìng wú èr wú èr fēn
正等菩提清净，若十遍处清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò sè qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清净，若四念住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
无断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，

shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故四念住清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若

sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四念住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yǎnchùqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若四念住清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、

yì chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù sì niàn
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故四念

zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí
住清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、

shé shēn yì chùqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若四念住清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若四念住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù sì niàn
法处清净，声、香、味、触、法处清净故四念
zhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng
住清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若四念住清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若四念住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四念住清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四念住清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò ěr jiè qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若耳界清净，若四念住清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界及

ěr chù ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳

chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四念住清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所生

zhūshòuqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若四念住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò bí jiè qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若鼻界清净，若四念住清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界及

bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻

chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四念住清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生

zhūshòuqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清净，若四念住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故四念住清静。何以故？若一切智智清静，
ruò shé jiè qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清静，若四念住清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清静故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清静，味界乃至舌触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清静故四念住清静。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清静，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清静，若四念住清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清静故身界清静，身界
qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故四念住清静。何以故？若一切智智清静，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若身界清静，若四念住清静，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè jí
别、无断故。一切智智清静故触界、身识界及
shēnchù shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè nǎi zhì shēn
身触、身触为缘所生诸受清静，触界乃至身
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清静故四念住清静。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清静，若触界乃至身触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
诸受清静，若四念住清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清静故意界清静，意界
qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清静故四念住清静。何以故？若一切智智清静，

ruò yì jiè qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若 意 界 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 法 界 、 意 识 界 及 意
chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi
触 、 意 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 ， 法 界 乃 至 意 触 为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘 所 生 诸 受 清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一 切 智 智 清 净 ， 若 法 界 乃 至 意 触 为 缘 所 生 诸
shòu qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、
wú duàn gù
无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 地 界 清 净 ， 地 界
qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ，
ruò dì jiè qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若 地 界 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 水 、 火 、 风 、 空 、
shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù sì niàn
识 界 清 净 ， 水 、 火 、 风 、 空 、 识 界 清 净 故 四 念
zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ
住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 水 、 火 、
fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú
风 、 空 、 识 界 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二 分 、 无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míng qīngjìng wú míng
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 无 明 清 净 ， 无 明
qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ，
ruò wú míng qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn
若 无 明 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 行 、 识 、 名 色 、

liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqingjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqingjìng gù sì niàn
烦恼清净，行乃至老死愁叹苦烦恼清净故四念
zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
住清净。何以故？若一切智智清净，若行乃至老
sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqingjìng ruò sì niàn zhù qīngjìng wú èr wú
死愁叹苦烦恼清净，若四念住清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqing
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清

jìng bù shī bō luó mì duōqingjìng gù sì niàn zhù qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故四念住清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqingjìng ruò sì niàn
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若四念

zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
住清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智

zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì
智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜

duōqingjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqingjìng gù sì niàn zhù
多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故四念住

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō
清净。何以故？若一切智智清净，若净戒乃至般

rě bō luó mì duōqingjìng ruò sì niàn zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn
若波罗蜜多清净，若四念住清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqingjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù sì niàn zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò nèi kōngqingjìng ruò sì niàn zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若四念住清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi wàikōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、

kōngkōng dà kōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéikōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕

jìngkōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìngkōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自
xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性
kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空清净，外空乃至无性
zì xìngkōngqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空清净故四念住清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò sì niàn
智清净，若外空乃至无性自性空清净，若四念
zhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如清净，若四念住清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界清净故四念住清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò sì niànzhù
智智清净，若法界乃至不思議界清净，若四念住
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣谛清净故四念住清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr
清净，若苦圣谛清净，若四念住清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、

dàoshèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù sì niànzhù
道 圣 谛 清 净 ， 集 、 灭 、 道 圣 谛 清 净 故 四 念 住
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào
清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 集 、 灭 、 道
shèng dì qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
圣 谛 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无
bié wú duàn gù
别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 四 静 虑 清 净 ， 四 静
lǜ qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑 清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr
净 ， 若 四 静 虑 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 四 无 量 、
sì wú sè dìng qīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīngjìng gù sì niàn
四 无 色 定 清 净 ， 四 无 量 、 四 无 色 定 清 净 故 四 念
zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 四 无 量 、
sì wú sè dìng qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn
四 无 色 定 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、
wú bié wú duàn gù
无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 八 解 脱 清 净 ， 八 解
tuō qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱 清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr
净 ， 若 八 解 脱 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchù
分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 八 胜 处 、
jiǔ cì dì dìng shí biànchù qīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng
九 次 第 定 、 十 遍 处 清 净 ， 八 胜 处 、 九 次 第 定 、
shí biànchù qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十 遍 处 清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智
zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù qīngjìng
智 清 净 ， 若 八 胜 处 、 九 次 第 定 、 十 遍 处 清 净 ，

ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若四念住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四正断清净，四

zhèngduànqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
正断清净故四念住清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr
智清净，若四正断清净，若四念住清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì shén
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四神

zú wǔ gēn wǔ lì qī dēngjué zhī bā shèngdào zhī qīngjìng
足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清净，

sì shén zú nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé
四神足乃至八圣道支清净故四念住清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì shén zú nǎi zhì bā shèngdào
以故？若一切智智清净，若四神足乃至八圣道

zhī qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
支清净，若四念住清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，

kōng jiě tuō mén qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故四念住清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若四念住清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门

qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，

ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若四念住清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩

sà shí dì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故四念住清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若四念住清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四念住清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎn qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若四念住清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng jìng liù
别、无断故。一切智智清净故六神通清净，六
shéntōng qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
神通清净故四念住清净。何以故？若一切智智
qīng jìng ruò liù shéntōng qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng wú èr
清净，若六神通清净，若四念住清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故四念住清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若四念住清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīng jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
sì niàn zhù qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú
四念住清净。何以故？若一切智智清净，若四无
suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò sì niàn zhù qīng jìng
所畏乃至十八佛不共法清净，若四念住清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故四念住清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng
智智清净，若无忘失法清净，若四念住清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故四念住清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若

sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四念住清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故四念住清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若四念住清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù sì niàn
一切相智清净，道相智、一切相智清净故四念

zhù qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng zhì
住清净。何以故？若一切智智清净，若道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng wú èr wú èr fēn
一切相智清净，若四念住清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故四念住清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní mén qīngjìng ruò sì niàn
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若四念

zhù qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
住清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智

zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì ménqīng
智 清 净 故 一 切 三 摩 地 门 清 净 ， 一 切 三 摩 地 门 清
jìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若
yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr
一 切 三 摩 地 门 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù
分 、 无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 预 流 果 清 净 ， 预 流
guǒqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果 清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr
净 ， 若 预 流 果 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán
分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 一 来 、 不 还 、
ā luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù
阿 罗 汉 果 清 净 ， 一 来 、 不 还 、 阿 罗 汉 果 清 净 故
sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái
四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 一 来 、
bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr
不 还 、 阿 罗 汉 果 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 独 觉 菩 提 清 净 ， 独
jué pú tí qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉 菩 提 清 净 故 四 念 住 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智
zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr
智 清 净 ， 若 独 觉 菩 提 清 净 ， 若 四 念 住 清 净 ， 无 二 、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 一 切 菩 萨 摩 诃 萨
xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng
行 清 净 ， 一 切 菩 萨 摩 诃 萨 行 清 净 故 四 念 住 清 净 。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 一 切 菩 萨 摩 诃 萨 行

qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清净，若四念住清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù sì niànzhù
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故四念住

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng
清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上

zhèngděng pú tí qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng wú èr wú èr fēn
正等菩提清净，若四念住清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sè qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若色清净，若四正断清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng
无别、无断故。一切智智清净故受、想、行、

shí qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng
识清净，受、想、行、识清净故四正断清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí
何以故？若一切智智清净，若受、想、行、识

qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若四正断清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò yǎnchùqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净，若眼处清净，若四正断清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé
分、无别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、

shēn yì chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù
身、意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故
sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr
四正断清净。何以故？若一切智智清净，若耳、
bí shé shēn yì chùqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
鼻、舌、身、意处清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sè chùqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净，若色处清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng
分、无别、无断故。一切智智清净故声、香、
wèi chù fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīng
味、触、法处清净，声、香、味、触、法处清
jìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净故四正断清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò sì zhèngduànqīng
若声、香、味、触、法处清净，若四正断清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十八

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi liù shí jiǔ
大般若波罗蜜多经卷第二百六十九

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí bā
初分难信解品第三十四之八十八

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn jiè qīng jìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yǎn jiè qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú èr
净，若眼界清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè jiè yǎn shí
分、无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识
jiè jí yǎn chù yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng sè jiè nǎi zhì
界及眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至
yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé
眼触为缘所生诸受清净故四正断清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán
以故？若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr jiè qīng jìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò ěr jiè qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú èr
净，若耳界清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng jiè ěr
分、无别、无断故。一切智智清净故声界、耳
shí jiè jí ěr chù ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng shēng jiè
识界及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界

nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng
乃至耳触为缘所生诸受清净故四正断清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi
何以故？若一切智智清净，若声界乃至耳触为

yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若四正断清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bí jiè qīng jìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò bí jiè qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú èr
净，若鼻界清净，若四正断清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xiāng jiè bí
分、无别、无断故。一切智智清净故香界、鼻

shí jiè jí bí chù bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng xiāng jiè nǎi
识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃

zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng
至鼻触为缘所生诸受清净故四正断清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi
何以故？若一切智智清净，若香界乃至鼻触为

yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若四正断清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shé jiè qīng jìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò shé jiè qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú èr
净，若舌界清净，若四正断清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wèi jiè shé shí
分、无别、无断故。一切智智清净故味界、舌识

jiè jí shé chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì
界及舌触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至

shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé
舌触为缘所生诸受清净故四正断清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéiyuán
以故？若一切智智清净，若味界乃至舌触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng ruò sì zhèngduàn qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīngjìng gù sì zhèngduàn qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò shēn jiè qīngjìng ruò sì zhèngduàn qīngjìng wú èr wú èr
净，若身界清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn
分、无别、无断故。一切智智清净故触界、身
shí jiè jí shēnchù shēnchù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng chù jiè
识界及身触、身触为缘所生诸受清净，触界
nǎi zhì shēnchù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù sì zhèngduàn qīngjìng
乃至身触为缘所生诸受清净故四正断清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéi
何以故？若一切智智清净，若触界乃至身触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng ruò sì zhèngduàn qīngjìng wú èr wú
缘所生诸受清净，若四正断清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù sì zhèngduàn qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yì jiè qīngjìng ruò sì zhèngduàn qīngjìng wú èr wú èr
净，若意界清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、意识
jiè jí yì chù yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
界及意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至
yì chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù sì zhèngduàn qīngjìng hé
意触为缘所生诸受清净故四正断清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuán
以故？若一切智智清净，若法界乃至意触为缘

suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò dì jiè qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净，若地界清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng
分、无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ
四正断清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú
火、风、空、识界清净，若四正断清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò wú míngqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净，若无明清净，若四正断清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng
分、无别、无断故。一切智智清净故行、识、名
sè liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu
色、六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁
tàn kǔ yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù
叹苦忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故
sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng
四正断清净。何以故？若一切智智清净，若行
nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎoqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng
乃至老死愁叹苦忧恼清净，若四正断清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清

jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故四正断清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò sì
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若四

zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
正断清净，无二、无二分、无别、无断故。一

qiè zhì zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lù bō rě bō
切智智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波

luó mì duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù sì
罗蜜多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故四

zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè
正断清净。何以故？若一切智智清净，若净戒

nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
乃至般若波罗蜜多清净，若四正断清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōng qīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò nèi kōng qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净，若内空清净，若四正断清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wàikōng nèi
分、无别、无断故。一切智智清净故外空、内

wàikōng kōngkōng dàkōng shèng yì kōng yǒuwéikōng wú wéi
外空、空空、大空、胜义空、有为空、无为

kōng bì jìng kōng wú jì kōng sànkōng wú biàn yì kōng běnxìng
空、毕竟空、无际空、散空、无变异空、本性

kōng zì xiàngkōng gòngxiàngkōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng
空、自相空、共相空、一切法空、不可得空、

wú xìngkōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōng qīngjìng wàikōng nǎi zhì
无性空、自性空、无性自性空清净，外空乃至

wú xìng zì xìngkōng qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò
无性自性空清净故四正断清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōng qīngjìng
一切智智清净，若外空乃至无性自性空清净，

ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若四正断清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如

qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò zhēn rú qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净，若真如清净，若四正断清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、法性、

bù xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ
不虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法

dìng fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè
定、法住、实际、虚空界、不思議界清净，法界

nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù
乃至不思議界清净故四正断清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò
若一切智智清净，若法界乃至不思議界清净，若

sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四正断清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦

shèng dì qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
圣谛清净故四正断清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú
智清净，若苦圣谛清净，若四正断清净，无

èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí
二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故集、

miè dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù sì zhèng
灭、道圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故四正

duànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè
断清净。何以故？若一切智智清净，若集、灭、

dào shèng dì qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn
道圣谛清净，若四正断清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lù qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
虑清净故四正断清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
清净，若四静虑清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù sì zhèng
四无色定清净，四无量、四无色定清净故四正
duànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng
断清净。何以故？若一切智智清净，若四无量、
sì wú sè dìngqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn
四无色定清净，若四正断清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解
tuōqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
脱清净故四正断清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò bā jiě tuōqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
清净，若八解脱清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故八胜
chù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì
处、九次第定、十遍处清净，八胜处、九次第
dìng shí biànchùqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
定、十遍处清净故四正断清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīng
切智智清净，若八胜处、九次第定、十遍处清
jìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
净，若四正断清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhùqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
念住清净故四正断清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
智清净，若四念住清净，若四正断清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì shén
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四神
zú wǔ gēn wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī qīng jìng
足、五根、五力、七等觉支、八圣道支清净，
sì shén zú nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé
四神足乃至八圣道支清净故四正断清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì shén zú nǎi zhì bā shèng dào
以故？若一切智智清净，若四神足乃至八圣道
zhī qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
支清净，若四正断清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī
空解脱门清净故四正断清净。何以故？若一
qiè zhì zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng
切智智清净，若空解脱门清净，若四正断清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě
净故无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解
tuō mén qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
脱门清净故四正断清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò sì zhèng
智清净，若无相、无愿解脱门清净，若四正
duàn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
断清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīng jìng gù sì zhèng duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
萨十地清净故四正断清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng
智智清净，若菩萨十地清净，若四正断清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼

qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清 净 故 四 正 断 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清
jìng ruò wǔ yǎnqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr
净， 若 五 眼 清 净， 若 四 正 断 清 净， 无 二、 无 二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīng
分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 六 神 通 清
jìng liù shéntōngqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
净， 六 神 通 清 净 故 四 正 断 清 净。 何 以 故？ 若 一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò liù shéntōngqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng
切 智 智 清 净， 若 六 神 通 清 净， 若 四 正 断 清 净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 佛 十 力 清 净， 佛 十

lì qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
力 清 净 故 四 正 断 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智
qīngjìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
清 净， 若 佛 十 力 清 净， 若 四 正 断 清 净， 无 二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ
无 二 分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清 净 故 四 无 所
wèi sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā
畏、 四 无 碍 解、 大 慈、 大 悲、 大 喜、 大 舍、 十 八
fó bú gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng
佛 不 共 法 清 净， 四 无 所 畏 乃 至 十 八 佛 不 共 法 清
jìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
净 故 四 正 断 清 净。 何 以 故？ 若 一 切 智 智 清 净，
ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò sì zhèng
若 四 无 所 畏 乃 至 十 八 佛 不 共 法 清 净， 若 四 正
duànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
断 清 净， 无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“ 善 现， 一 切 智 智 清 净 故 无 忘 失 法 清 净，

wú wàng shī fǎ qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī
无 忘 失 法 清 净 故 四 正 断 清 净。 何 以 故？ 若 一
qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò sì zhèngduànqīng
切 智 智 清 净， 若 无 忘 失 法 清 净， 若 四 正 断 清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净， 无 二、 无 二 分、 无 别、 无 断 故。 一 切 智 智 清

jìng gù héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù sì zhèngduàn
净故恒住舍性清净，恒住舍性清净故四正断
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìng
清净。何以故？若一切智智清净，若恒住舍性
qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若四正断清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切
zhì qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
智清净故四正断清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
清净，若一切智清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dàoxiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故道相
zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng dàoxiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù
智、一切相智清净，道相智、一切相智清净故
sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào
四正断清净。何以故？若一切智智清净，若道
xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
相智、一切相智清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清
jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故四正断清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò sì
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若四
zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī
正断清净，无二、无二分、无别、无断故。一
qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì
切智智清净故一切三摩地门清净，一切三摩地
ménqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
门清净故四正断清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò yī qiè sān mó dì ménqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng
清净，若一切三摩地门清净，若四正断清净，

wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒqīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
果清净故四正断清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò yù liú guǒqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr
清净，若预流果清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái
无二分、无别、无断故。一切智智清净故一来、
bù huán ā luó hàn guǒ qīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ
不还、阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果
qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故四正断清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīngjìng ruò sì zhèngduàn
净，若一来、不还、阿罗汉果清净，若四正断
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù sì zhèngduànqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
觉菩提清净故四正断清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng
智智清净，若独觉菩提清净，若四正断清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨
xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù sì zhèngduànqīng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故四正断清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē
净。何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃
sà xíngqīngjìng ruò sì zhèngduànqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
萨行清净，若四正断清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàng zhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīng jìng zhū fó wú shàng zhèng děng pú tí qīng jìng gù sì zhèng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故四正
duàn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò zhū fó wú
断清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无
shàng zhèng děng pú tí qīng jìng ruò sì zhèng duàn qīng jìng wú èr
上正等菩提清净，若四正断清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

fù cì shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè qīng jìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色
qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
若色清净，若四神足清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shòu xiǎng xíng shí qīng jìng
无断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，
shòu xiǎng xíng shí qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù
受、想、行、识清净故四神足清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīng jìng ruò
若一切智智清净，若受、想、行、识清净，若
sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四神足清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn chù qīng jìng yǎn chù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn chù qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若眼处清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé shēn
别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、
yì chù qīng jìng ěr bí shé shēn yì chù qīng jìng gù sì shén
意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故四神
zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò ěr bí
足清净。何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、
shé shēn yì chù qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú
舌、身、意处清净，若四神足清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处

qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sè chùqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若色处清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù
别、无断故。一切智智清净故声、香、味、触、
fǎ chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù sì shén
法处清净，声、香、味、触、法处清净故四神
zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng
足清净。何以故？若一切智智清净，若声、香、
wèi chù fǎ chùqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr
味、触、法处清净，若四神足清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界

qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yǎn jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若眼界清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn
别、无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼
chù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéi
触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四神足清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四神足清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，

ruò ěr jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若耳界清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故声界、耳识界及
ěr chù ěr chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr
耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四神足清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若声界乃至耳触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bí jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若鼻界清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí
别、无断故。一切智智清净故香界、鼻识界及
bí chù bí chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí
鼻触、鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻
chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù
触为缘所生诸受清净故四神足清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuánsuǒshēng
若一切智智清净，若香界乃至鼻触为缘所生
zhūshòuqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
诸受清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shé jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若舌界清净，若四神足清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé
别、无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌
chù shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi
触、舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为
yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四神足清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū
一切智智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸
shòu qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四神足清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēn jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
若身界清净，若四神足清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè
无别、无断故。一切智智清净故触界、身识界
jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng chù jiè nǎi zhì
及身触、身触为缘所生诸受清净，触界乃至
shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ
身触为缘所生诸受清净故四神足清净。何以
gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ
故？若一切智智清净，若触界乃至身触为缘所
shēng zhū shòu qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
生诸受清净，若四神足清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yì jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若意界清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì
别、无断故。一切智智清净故法界、意识界及意

chù yì chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéi
触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò
缘所生诸受清净故四神足清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chùwéiyuánsuǒshēngzhū
一切智智清净，若法界乃至意触为缘所生诸
shòuqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
受清净，若四神足清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò dì jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若地界清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng
别、无断故。一切智智清净故水、火、风、空、
shí jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù sì shén
识界清净，水、火、风、空、识界清净故四神
zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ
足清净。何以故？若一切智智清净，若水、火、
fēng kōng shí jiè qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú
风、空、识界清净，若四神足清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú míngqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
若无明清净，若四神足清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè
无别、无断故。一切智智清净故行、识、名色、
liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ
六处、触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦
yōunǎoqīngjìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqīngjìng gù sì shén
忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故四神

zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo
足清净。何以故？若一切智智清净，若行乃至老
sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú
死愁叹苦忧恼清净，若四神足清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清

jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù
净，布施波罗蜜多清净故四神足清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò sì shén
若一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若四神
zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì
足清净，无二、无二分、无别、无断故。一切智

zhì qīngjìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì
智清净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜
duōqīngjìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù sì shén zú
多清净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故四神足

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō
清净。何以故？若一切智智清净，若净戒乃至般
rě bō luó mì duōqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
若波罗蜜多清净，若四神足清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōng qīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，

ruò nèi kōng qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
若内空清净，若四神足清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wài kōng nèi wài kōng
无别、无断故。一切智智清净故外空、内外空、

kōng kōng dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì
空空、大空、胜义空、有为空、无为空、毕

jìng kōng wú jì kōng sǎn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì
竟空、无际空、散空、无变异空、本性空、自

xiàng kōng gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng
相空、共相空、一切法空、不可得空、无性

kōng zì xìngkōng wú xìng zì xìngkōngqīngjìng wàikōng nǎi zhì wú xìng
空、自性空、无性自性空 清净，外空乃至无性
zì xìngkōngqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
自性空 清净故四神足 清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wàikōng nǎi zhì wú xìng zì xìngkōngqīngjìng ruò sì shén
智 清净，若外空乃至无性自性空 清净，若四神
zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
足 清净，无二、无二分、无别、无断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智 清净故真如 清净，真如
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足 清净。何以故？若一切智智 清净，
ruò zhēn rú qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
若真如 清净，若四神足 清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù
无别、无断 故。一切智智 清净故法界、法性、不
xū wàng xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng
虚妄性、不变异性、平等性、离生性、法定、
fǎ zhù shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì
法住、实际、虚空界、不思議界 清净，法界乃至
bù sī yì jiè qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
不思議界 清净故四神足 清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò sì shén zú
智智 清净，若法界乃至不思議界 清净，若四神足
qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
清净，无二、无二分、无别、无断 故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智 清净故苦圣谛 清净，苦
shèng dì qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
圣谛 清净故四神足 清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr
清净，若苦圣谛 清净，若四神足 清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè
无二分、无别、无断 故。一切智智 清净故集、灭、
dào shèng dì qīngjìng jí miè dào shèng dì qīngjìng gù sì shén zú
道圣谛 清净，集、灭、道圣谛 清净故四神足
qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dào
清净。何以故？若一切智智 清净，若集、灭、道

shèng dì qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
圣 谛 清 净 ， 若 四 神 足 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无
bié wú duàn gù
别 、 无 断 故 。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì jìng lǜ qīng jìng sì jìng
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 四 静 虑 清 净 ， 四 静

lǜ qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
虑 清 净 故 四 神 足 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清

jìng ruò sì jìng lǜ qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr
净 ， 若 四 静 虑 清 净 ， 若 四 神 足 清 净 ， 无 二 、 无 二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú liàng
分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 四 无 量 、

sì wú sè dìng qīng jìng sì wú liàng sì wú sè dìng qīng jìng gù sì shén
四 无 色 定 清 净 ， 四 无 量 、 四 无 色 定 清 净 故 四 神

zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú liàng
足 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若 四 无 量 、

sì wú sè dìng qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn
四 无 色 定 清 净 ， 若 四 神 足 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、

wú bié wú duàn gù
无 别 、 无 断 故 。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā jiě tuō qīng jìng bā jiě
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 八 解 脱 清 净 ， 八 解

tuō qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
脱 清 净 故 四 神 足 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清

jìng ruò bā jiě tuō qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr
净 ， 若 八 解 脱 清 净 ， 若 四 神 足 清 净 ， 无 二 、 无 二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bā shèng chù
分 、 无 别 、 无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 八 胜 处 、

jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng bā shèng chù jiǔ cì dì dìng
九 次 第 定 、 十 遍 处 清 净 ， 八 胜 处 、 九 次 第 定 、

shí biàn chù qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
十 遍 处 清 净 故 四 神 足 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智

zhì qīng jìng ruò bā shèng chù jiǔ cì dì dìng shí biàn chù qīng jìng
智 清 净 ， 若 八 胜 处 、 九 次 第 定 、 十 遍 处 清 净 ，

rě sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若 四 神 足 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì niàn zhù qīng jìng sì
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 四 念 住 清 净 ， 四

niànzhù qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
念住清净故四神足清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò sì niànzhù qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr
清净，若四念住清净，若四神足清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故四正
duàn wǔ gēn wǔ lì qī dēng jué zhī bā shèng dào zhī qīngjìng
断、五根、五力、七等觉支、八圣道支清净，
sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé
四正断乃至八圣道支清净故四神足清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng
以故？若一切智智清净，若四正断乃至八圣
dào zhī qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
道支清净，若四神足清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
空解脱门清净故四神足清净。何以故？若一切
zhì zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng
智智清净，若空解脱门清净，若四神足清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故
wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén
无相、无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú
若无相、无愿解脱门清净，若四神足清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
萨十地清净故四神足清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr
智清净，若菩萨十地清净，若四神足清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎnqīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
清净故四神足清净。何以故？若一切智智清净，
ruò wǔ yǎnqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若五眼清净，若四神足清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōngqīngjìng liù
别、无断故。一切智智清净故六神通清净，六
shéntōngqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
神通清净故四神足清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò liù shéntōngqīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr
清净，若六神通清净，若四神足清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
力清净故四神足清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò fó shí lì qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr
净，若佛十力清净，若四神足清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi
分、无别、无断故。一切智智清净故四无所畏、
sì wú ài jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú
四无碍解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不
gòng fǎ qīngjìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù
共法清净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故
sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú
四神足清净。何以故？若一切智智清净，若四无
suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng
所畏乃至十八佛不共法清净，若四神足清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè
无忘失法清净故四神足清净。何以故？若一切

zhì zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng
智智清净，若无忘失法清净，若四神足清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù
无二、无二分、无别、无断故。一切智智清净故

héngzhù shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng
恒住舍性清净，恒住舍性清净故四神足清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò
何以故？若一切智智清净，若恒住舍性清净，若
sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
四神足清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
智清净故四神足清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr
净，若一切智清净，若四神足清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dàoxiàng zhì
分、无别、无断故。一切智智清净故道相智、

yī qiè xiàng zhì qīngjìng dàoxiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù sì
一切相智清净，道相智、一切相智清净故四

shén zú qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dàoxiàng
神足清净。何以故？若一切智智清净，若道相

zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú
智、一切相智清净，若四神足清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù sì shén zú qīngjìng hé yǐ gù
净，一切陀罗尼门清净故四神足清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò sì
若一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若四

shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù shàn
神足清净，无二、无二分、无别、无断故。善

xiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè
现，一切智智⁵清净故一切三摩地门清净，一切

⁵ 大正藏：一切智智；永乐北藏及龙藏：善现，一切智智

sān mó dì mén qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè
三摩地门清净故四神足清净。何以故？若一切
zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè sān mó dì mén qīng jìng ruò sì shén zú qīng
智智清净，若一切三摩地门清净，若四神足清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流
guǒ qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
果清净故四神足清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr
净，若预流果清净，若四神足清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái bù huán
分、无别、无断故。一切智智清净故一来、不还、
ā luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng gù
阿罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故
sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī lái
四神足清净。何以故？若一切智智清净，若一来、
bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr
不还、阿罗汉果清净，若四神足清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dú jué pú tí qīng jìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
觉菩提清净故四神足清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò dú jué pú tí qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr
智清净，若独觉菩提清净，若四神足清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨
xíng qīng jìng yī qiè pú sà mó hē sà xíng qīng jìng gù sì shén zú qīng jìng
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故四神足清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
何以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行
qīng jìng ruò sì shén zú qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
清净，若四神足清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù sì shén zú
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故四神足

qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàng
清净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上

zhèngděng pú tí qīngjìng ruò sì shén zú qīngjìng wú èr wú èr fēn
正等菩提清净，若四神足清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

sè qīngjìng ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
色清净，若五根清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，

shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng hé yǐ gù ruò
受、想、行、识清净故五根清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò wǔ
一切智智清净，若受、想、行、识清净，若五

gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
根清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchù qīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处

qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

yǎnchù qīngjìng ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼处清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn yì
无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、意

chù qīngjìng ěr bí shé shēn yì chù qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng
处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故五根清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí shé shēn
何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、身、

yì chùqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意处清净，若五根清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若
sè chùqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
色处清净，若五根清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng xiāng wèi chù fǎ
无断故。一切智智清净故声、香、味、触、法
chùqīngjìng shēng xiāng wèi chù fǎ chùqīngjìng gù wǔ gēnqīng
处清净，声、香、味、触、法处清净故五根清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng xiāng wèi
净。何以故？若一切智智清净，若声、香、味、
chù fǎ chùqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
触、法处清净，若五根清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若
yǎn jiè qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼界清净，若五根清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎnchù
无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼触、
yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五根清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸受清净，
ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五根清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界

qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清 净 故 五 根 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若
ěr jiè qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
耳 界 清 净 ， 若 五 根 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù
无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 声 界 、 耳 识 界 及 耳 触 、
ěr chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuán
耳 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 ， 声 界 乃 至 耳 触 为 缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所 生 诸 受 清 净 故 五 根 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智
zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智 清 净 ， 若 声 界 乃 至 耳 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 ，
ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若 五 根 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 鼻 界 清 净 ， 鼻 界

qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清 净 故 五 根 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若
bí jiè qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
鼻 界 清 净 ， 若 五 根 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù
无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 香 界 、 鼻 识 界 及 鼻 触 、
bí chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuán
鼻 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 ， 香 界 乃 至 鼻 触 为 缘
suǒ shēng zhū shòu qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所 生 诸 受 清 净 故 五 根 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智
zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéiyuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智 清 净 ， 若 香 界 乃 至 鼻 触 为 缘 所 生 诸 受 清 净 ，
ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若 五 根 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、 无 断 故 。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“ 善 现 ， 一 切 智 智 清 净 故 舌 界 清 净 ， 舌 界

qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清 净 故 五 根 清 净 。 何 以 故 ？ 若 一 切 智 智 清 净 ， 若
shé jiè qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
舌 界 清 净 ， 若 五 根 清 净 ， 无 二 、 无 二 分 、 无 别 、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
无 断 故 。 一 切 智 智 清 净 故 味 界 、 舌 识 界 及 舌 触 、

shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五根清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸受清净，
ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五根清净，无二、无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百六十九

dà bō rě bō luó mì duō jīng juàn dì èr bǎi qī shí
大般若波罗蜜多经卷第二百七十

táng sān zàng fǎ shī xuán zàng fèng zhào yì
唐三藏法师玄奘奉 诏译

chū fēn nán xìn jiě pǐn dì sān shí sì zhī bā shí jiǔ
初分难信解品第三十四之八十九

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēn jiè qīng jìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

shēn jiè qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
身界清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn shí jiè jí shēn chù
无断故。一切智智清净故触界、身识界及身触、

shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán
身触为缘所生诸受清净，触界乃至身触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五根清净。何以故？若一切智

zhì qīng jìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若触界乃至身触为缘所生诸受清净，

ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五根清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yì jiè qīng jìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界

qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

yì jiè qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
意界清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
无断故。一切智智清净故法界、意识界及意触、

yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán
意触为缘所生诸受清净，法界乃至意触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五根清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīngjìng
智清净，若法界乃至意触为缘所生诸受清净，

ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五根清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界

qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

dì jiè qīngjìng ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
地界清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng shí
无断故。一切智智清净故水、火、风、空、识

jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù wǔ gēn qīng
界清净，水、火、风、空、识界清净故五根清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ fēng
净。何以故？若一切智智清净，若水、火、风、

kōng shí jiè qīngjìng ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
空、识界清净，若五根清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míng qīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明

qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

wú míng qīngjìng ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
无明清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè liù chù
无断故。一切智智清净故行、识、名色、六处、

chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo qīng
触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼清

jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōunǎo qīngjìng gù wǔ gēn qīngjìng
净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故五根清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn
何以故？若一切智智清净，若行乃至老死愁叹

kǔ yōunǎo qīngjìng ruò wǔ gēn qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
苦忧恼清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqīng
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清

jìng bù shī bō luó mì duōqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò
净，布施波罗蜜多清净故五根清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqīngjìng ruò wǔ gēnqīng
一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若五根清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清

jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duōqīng
净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多清

jìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé
净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故五根清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì
以故？若一切智智清净，若净戒乃至般若波罗蜜

duōqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
多清净，若五根清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōngqīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空

qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

nèi kōngqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
内空清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wài kōng nèi wài kōng kōng kōng
无断故。一切智智清净故外空、内外空、空空、

dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng
大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、

wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
无际空、散空、无变异空、本性空、自相空、

gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自

xìng kōng wú xìng zì xìng kōngqīngjìng wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng
性空、无性自性空清净，外空乃至无性自性空

qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōngqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr
外空乃至无性自性空清净，若五根清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若
zhēn rú qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
真如清净，若五根清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
无断故。一切智智清净故法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděngxìng lí shēngxìng fǎ dìng fǎ zhù
性、不变异性、平等性、离生性、法定、法住、
shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì
实际、虚空界、不思議界清净，法界乃至不思議
jiè qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
界清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，
ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr
若法界乃至不思議界清净，若五根清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清净故苦圣谛清净，苦
shèng dì qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
圣谛清净故五根清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr
净，若苦圣谛清净，若五根清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè dào
分、无别、无断故。一切智智清净故集、灭、道
shèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng
圣谛清净，集、灭、道圣谛清净故五根清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dàoshèng dì
何以故？若一切智智清净，若集、灭、道圣谛
qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若五根清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清净故四静虑清净，四静

lǜ qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
虑清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，
ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若四静虑清净，若五根清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng sì wú sè
别、无断故。一切智智清净故四无量、四无色
dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng
定清净，四无量、四无色定清净故五根清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng sì wú sè dìng
何以故？若一切智智清净，若四无量、四无色定
qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若五根清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuōqīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解

tuōqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
脱清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bā jiě tuōqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若八解脱清净，若五根清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchù jiǔ cì dì
别、无断故。一切智智清净故八胜处、九次第
dìng shí biànchùqīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
定、十遍处清净，八胜处、九次第定、十遍处
qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若
bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchùqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng
八胜处、九次第定、十遍处清净，若五根清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhùqīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四

niànzhùqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
念住清净故五根清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì niànzhùqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若四念住清净，若五根清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèngduàn sì shén
无别、无断故。一切智智清净故四正断、四神

zú wǔ lì qī děng jué zhī bā shèng dào zhī qīng jìng sì zhèng
足、五力、七等觉支、八圣道支清净，四正

duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù
断乃至八圣道支清净故五根清净。何以故？

ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì zhèng duàn nǎi zhì bā shèng dào zhī qīng
若一切智智清净，若四正断乃至八圣道支清
jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，若五根清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù kōng jiě tuō mén qīng jìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，

kōng jiě tuō mén qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
空解脱门清净故五根清净。何以故？若一切智

zhì qīng jìng ruò kōng jiě tuō mén qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr
智清净，若空解脱门清净，若五根清净，无二、

wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故无相、

wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng gù
无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门清净故

wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò wú xiàng
五根清净。何以故？若一切智智清净，若无相、

wú yuàn jiě tuō mén qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn
无愿解脱门清净，若五根清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù pú sà shí dì qīng jìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩

sà shí dì qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
萨十地清净故五根清净。何以故？若一切智智

qīng jìng ruò pú sà shí dì qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú
清净，若菩萨十地清净，若五根清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wǔ yǎn qīng jìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼

qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若

wǔ yǎn qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
五眼清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù liù shéntōng qīng jìng liù shéntōng
无断故。一切智智清净故六神通清净，六神通
qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，若
liù shéntōng qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
六神通清净，若五根清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fó shí lì qīng jìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
力清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，
ruò fó shí lì qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若佛十力清净，若五根清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sì wú suǒ wèi sì wú ài
别、无断故。一切智智清净故四无所畏、四无碍
jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ qīng
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法清
jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng gù wǔ gēn qīng
净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故五根清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì
净。何以故？若一切智智清净，若四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr wú èr fēn
十八佛不共法清净，若五根清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú wàng shī fǎ qīng jìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
无忘失法清净故五根清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò wú wàng shī fǎ qīng jìng ruò wǔ gēn qīng jìng wú èr
智清净，若无忘失法清净，若五根清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù héng zhù
无二分、无别、无断故。一切智智清净故恒住
shě xìng qīng jìng héng zhù shě xìng qīng jìng gù wǔ gēn qīng jìng hé yǐ gù
舍性清净，恒住舍性清净故五根清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò héng zhù shě xìng qīng jìng ruò wǔ gēn qīng
若一切智智清净，若恒住舍性清净，若五根清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切

zhì qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
智清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若一切智清净，若五根清净，无二、无二分、无

bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì yī qiè xiàng
别、无断故。一切智智清净故道相智、一切相

zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng
智清净，道相智、一切相智清净故五根清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng
何以故？若一切智智清净，若道相智、一切相

zhì qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
智清净，若五根清净，无二、无二分、无别、无

duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè tuó luó ní ménqīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò
净，一切陀罗尼门清净故五根清净。何以故？若

yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè tuó luó ní ménqīngjìng ruò wǔ gēnqīng
一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若五根清

jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清

jìng gù yī qiè sān mó dì ménqīngjìng yī qiè sān mó dì ménqīngjìng gù
净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清净故

wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè sān
五根清净。何以故？若一切智智清净，若一切三

mó dì ménqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
摩地门清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yù liú guǒqīngjìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
果清净故五根清净。何以故？若一切智智清净，

ruò yù liú guǒqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若预流果清净，若五根清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī lái bù huán ā
别、无断故。一切智智清净故一来、不还、阿
luó hàn guǒqīngjìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒqīngjìng gù wǔ
罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故五
gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī lái bù
根清净。何以故？若一切智智清净，若一来、不
huán ā luó hàn guǒqīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr
还、阿罗汉果清净，若五根清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独
jué pú tí qīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
觉菩提清净故五根清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú
清净，若独觉菩提清净，若五根清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨
xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù wǔ gēnqīngjìng hé
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故五根清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行
qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若五根清净，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等
pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù wǔ gēnqīng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故五根清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàngzhèng
净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上正
děng pú tí qīngjìng ruò wǔ gēnqīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
等菩提清净，若五根清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
sè qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
色清净，若五力清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng shí qīngjìng
断故。一切智智清净故受、想、行、识清净，
shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò
受、想、行、识清净故五力清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shòu xiǎng xíng shí qīngjìng ruò wǔ
一切智智清净，若受、想、行、识清净，若五
lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
力清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎnchùqīngjìng yǎnchù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
yǎnchùqīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼处清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr bí shé shēn yì
无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、身、意
chùqīngjìng ěr bí shé shēn yì chùqīngjìng gù wǔ lì qīngjìng
处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故五力清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò ěr bí shé shēn
何以故？若一切智智清净，若耳、鼻、舌、身、
yì chùqīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意处清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè chùqīngjìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
sè chùqīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
色处清净，若五力清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng xiāng wèi chù fǎ
无断故。一切智智清净故声、香、味、触、法
chù qīng jìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng jìng gù wǔ lì qīng
处清净，声、香、味、触、法处清净故五力清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shēng xiāng wèi
净。何以故？若一切智智清净，若声、香、味、
chù fǎ chù qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
触、法处清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn jiè qīng jìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
yǎn jiè qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
眼界清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè jiè yǎn shí jiè jí yǎn chù
无断故。一切智智清净故色界、眼识界及眼触、
yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán
眼触为缘所生诸受清净，色界乃至眼触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五力清净。何以故？若一切智
zhì qīng jìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若色界乃至眼触为缘所生诸受清净，
ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五力清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr jiè qīng jìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
ěr jiè qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
耳界清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng jiè ěr shí jiè jí ěr chù
无断故。一切智智清净故声界、耳识界及耳触、
ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán
耳触为缘所生诸受清净，声界乃至耳触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五力清净。何以故？若一切智

zhì qīng jìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若声界乃至耳触为缘所生诸受清净，

ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五力清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù bí jiè qīng jìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若

bí jiè qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
鼻界清净，若五力清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xiāng jiè bí shí jiè jí bí chù
无断故。一切智智清净故香界、鼻识界及鼻触、

bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán
鼻触为缘所生诸受清净，香界乃至鼻触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五力清净。何以故？若一切智

zhì qīng jìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若香界乃至鼻触为缘所生诸受清净，

ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五力清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shé jiè qīng jìng shé jiè
“善现，一切智智清净故舌界清净，舌界

qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若

shé jiè qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
舌界清净，若五力清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wèi jiè shé shí jiè jí shé chù
无断故。一切智智清净故味界、舌识界及舌触、

shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán
舌触为缘所生诸受清净，味界乃至舌触为缘

suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清净故五力清净。何以故？若一切智

zhì qīng jìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng
智清净，若味界乃至舌触为缘所生诸受清净，

ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五力清净，无二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēn jiè qīng jìng shēn jiè
“善现，一切智智清净故身界清净，身界

qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清静故五力清静。何以故？若一切智智清静，若
shēn jiè qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
身界清静，若五力清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù chù jiè shēn shí jiè jí shēnchù
无断故。一切智智清静故触界、身识界及身触、
shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuán
身触为缘所生诸受清静，触界乃至身触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清静故五力清静。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò chù jiè nǎi zhì shēnchù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清静，若触界乃至身触为缘所生诸受清静，
ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五力清静，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yì jiè qīngjìng yì jiè
“善现，一切智智清静故意界清静，意界

qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清静故五力清静。何以故？若一切智智清静，若
yì jiè qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
意界清静，若五力清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè yì shí jiè jí yì chù
无断故。一切智智清静故法界、意识界及意触、
yì chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuán
意触为缘所生诸受清静，法界乃至意触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
所生诸受清静故五力清静。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng
智清静，若法界乃至意触为缘所生诸受清静，
ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
若五力清静，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dì jiè qīngjìng dì jiè
“善现，一切智智清静故地界清静，地界

qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清静故五力清静。何以故？若一切智智清静，若
dì jiè qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
地界清静，若五力清静，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shuǐ huǒ fēng kōng shí
无断故。一切智智清静故水、火、风、空、识

jiè qīngjìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīngjìng gù wǔ lì qīng
界清净，水、火、风、空、识界清净故五力清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shuǐ huǒ fēng
净。何以故？若一切智智清净，若水、火、风、
kōng shí jiè qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
空、识界清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú míngqīngjìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
wú míngqīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
无明清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xíng shí míng sè liù chù
无断故。一切智智清净故行、识、名色、六处、
chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqing
触、受、爱、取、有、生、老死愁叹苦忧恼清
jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn kǔ yōunǎoqingjìng gù wǔ lì qīngjìng
净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净故五力清净。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóutàn
何以故？若一切智智清净，若行乃至老死愁叹
kǔ yōunǎoqingjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
苦忧恼清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bù shī bō luó mì duōqing
“善现，一切智智清净故布施波罗蜜多清
jìng bù shī bō luó mì duōqingjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò
净，布施波罗蜜多清净故五力清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò bù shī bō luó mì duōqingjìng ruò wǔ lì qīng
一切智智清净，若布施波罗蜜多清净，若五力清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù jìng jiè ān rěn jīng jìn jìng lǜ bō rě bō luó mì duōqing
净故净戒、安忍、精进、静虑、般若波罗蜜多清
jìng jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì duōqingjìng gù wǔ lì qīngjìng hé
净，净戒乃至般若波罗蜜多清净故五力清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jìng jiè nǎi zhì bō rě bō luó mì
以故？若一切智智清净，若净戒乃至般若波罗蜜
duō qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
多清净，若五力清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù nèi kōng qīngjìng nèi kōng
“善现，一切智智清净故内空清净，内空
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
nèi kōng qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
内空清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wài kōng nèi wài kōng kōng kōng
无断故。一切智智清净故外空、内外空、空空、
dà kōng shèng yì kōng yǒu wéi kōng wú wéi kōng bì jìng kōng
大空、胜义空、有为空、无为空、毕竟空、
wú jì kōng sàn kōng wú biàn yì kōng běn xìng kōng zì xiàng kōng
无际空、散空、无变异空、本性空、自相空、
gòng xiàng kōng yī qiè fǎ kōng bù kě dé kōng wú xìng kōng zì
共相空、一切法空、不可得空、无性空、自
xìng kōng wú xìng zì xìng kōng qīngjìng wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng
性空、无性自性空清净，外空乃至无性自性空
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
wài kōng nǎi zhì wú xìng zì xìng kōng qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr
外空乃至无性自性空清净，若五力清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhēn rú qīngjìng zhēn rú
“善现，一切智智清净故真如清净，真如
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
zhēn rú qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
真如清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fǎ jiè fǎ xìng bù xū wàng
无断故。一切智智清净故法界、法性、不虚妄
xìng bú biàn yì xìng píngděng xìng lí shēng xìng fǎ dìng fǎ zhù
性、不变异性、平等性、离生性、法定、法住、

shí jì xū kōng jiè bù sī yì jiè qīngjìng fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì
实际、虚空界、不思議界清淨，法界乃至不思議
jiè qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
界清淨故五力清淨。何以故？若一切智智清淨，
ruò fǎ jiè nǎi zhì bù sī yì jiè qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr
若法界乃至不思議界清淨，若五力清淨，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kǔ shèng dì qīngjìng kǔ
“善现，一切智智清淨故苦圣谛清淨，苦
shèng dì qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
圣谛清淨故五力清淨。何以故？若一切智智清
jìng ruò kǔ shèng dì qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr
淨，若苦圣谛清淨，若五力清淨，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù jí miè dào
分、无别、无断故。一切智智清淨故集、灭、道
shèng dì qīngjìng jí miè dàoshèng dì qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng
圣谛清淨，集、灭、道圣谛清淨故五力清淨。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò jí miè dàoshèng dì
何以故？若一切智智清淨，若集、灭、道圣谛
qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清淨，若五力清淨，无二、无二分、无别、无断
gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì jìng lǜ qīngjìng sì jìng
“善现，一切智智清淨故四静虑清淨，四静
lǜ qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
虑清淨故五力清淨。何以故？若一切智智清淨，
ruò sì jìng lǜ qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若四静虑清淨，若五力清淨，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú liàng sì wú sè
别、无断故。一切智智清淨故四无量、四无色
dìngqīngjìng sì wú liàng sì wú sè dìngqīngjìng gù wǔ lì qīngjìng
定清淨，四无量、四无色定清淨故五力清淨。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú liàng sì wú sè dìng
何以故？若一切智智清淨，若四无量、四无色定
qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清淨，若五力清淨，无二、无二分、无别、无断

gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā jiě tuō qīngjìng bā jiě
“善现，一切智智清净故八解脱清净，八解
tuō qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
脱清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，
ruò bā jiě tuō qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若八解脱清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bā shèngchù jiǔ cì dì
别、无断故。一切智智清净故八胜处、九次第
dìng shí biànchù qīngjìng bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù
定、十遍处清净，八胜处、九次第定、十遍处
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
bā shèngchù jiǔ cì dì dìng shí biànchù qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng
八胜处、九次第定、十遍处清净，若五力清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì niànzhù qīngjìng sì
“善现，一切智智清净故四念住清净，四
niànzhù qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
念住清净故五力清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sì niànzhù qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若四念住清净，若五力清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì zhèngduàn sì shén
无别、无断故。一切智智清净故四正断、四神
zú wǔ gēn qī děng jué zhī bā shèngdào zhī qīngjìng sì zhèng
足、五根、七等觉支、八圣道支清净，四正
duàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù
断乃至八圣道支清净故五力清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì zhèngduàn nǎi zhì bā shèngdào zhī qīng
若一切智智清净，若四正断乃至八圣道支清
jìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，若五力清净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù kōng jiě tuō mén qīngjìng
“善现，一切智智清净故空解脱门清净，
kōng jiě tuō mén qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
空解脱门清净故五力清净。何以故？若一切智

zhì qīngjìng ruò kōng jiě tuō mén qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr
智清净，若空解脱门清净，若五力清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú xiàng
无二分、无别、无断故。一切智智清净故无相、
wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng wú xiàng wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng gù
无愿解脱门清净，无相、无愿解脱门清净故
wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wú xiàng
五力清净。何以故？若一切智智清净，若无相、
wú yuàn jiě tuō mén qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn
无愿解脱门清净，若五力清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù pú sà shí dì qīngjìng pú
“善现，一切智智清净故菩萨十地清净，菩
sà shí dì qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
萨十地清净故五力清净。何以故？若一切智智
qīngjìng ruò pú sà shí dì qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú
清净，若菩萨十地清净，若五力清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wǔ yǎn qīngjìng wǔ yǎn
“善现，一切智智清净故五眼清净，五眼
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
wǔ yǎn qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
五眼清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù liù shéntōng qīngjìng liù shéntōng
无断故。一切智智清净故六神通清净，六神通
qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò
清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，若
liù shéntōng qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
六神通清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù
别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù fó shí lì qīngjìng fó shí
“善现，一切智智清净故佛十力清净，佛十
lì qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
力清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，

ruò fó shí lì qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若佛十力清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sì wú suǒ wèi sì wú ài
别、无断故。一切智智清净故四无所畏、四无碍
jiě dà cí dà bēi dà xǐ dà shě shí bā fó bú gòng fǎ qīng
解、大慈、大悲、大喜、大舍、十八佛不共法清
jìng sì wú suǒ wèi nǎi zhì shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng gù wǔ lì qīng
净，四无所畏乃至十八佛不共法清净故五力清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sì wú suǒ wèi nǎi zhì
净。何以故？若一切智智清净，若四无所畏乃至
shí bā fó bú gòng fǎ qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn
十八佛不共法清净，若五力清净，无二、无二分、
wú bié wú duàn gù
无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wú wàng shī fǎ qīngjìng
“善现，一切智智清净故无忘失法清净，
wú wàng shī fǎ qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì
无忘失法清净故五力清净。何以故？若一切智
zhì qīngjìng ruò wú wàng shī fǎ qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr
智清净，若无忘失法清净，若五力清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù héngzhù
无二分、无别、无断故。一切智智清净故恒住
shěxìngqīngjìng héngzhù shěxìngqīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù
舍性清净，恒住舍性清净故五力清净。何以故？
ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò héngzhù shěxìngqīngjìng ruò wǔ lì qīng
若一切智智清净，若恒住舍性清净，若五力清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè zhì qīngjìng yī qiè
“善现，一切智智清净故一切智清净，一切
zhì qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng
智清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yī qiè zhì qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú
若一切智清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dào xiàng zhì yī qiè xiàng
别、无断故。一切智智清净故道相智、一切相
zhì qīngjìng dào xiàng zhì yī qiè xiàng zhì qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng
智清净，道相智、一切相智清净故五力清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò dào xiàng zhì yī qiè xiàng
何以故？若一切智智清净，若道相智、一切相
zhì qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú
智清净，若五力清净，无二、无二分、无别、无
duàn gù
断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī qiè tuó luó ní mén qīng
“善现，一切智智清净故一切陀罗尼门清

jìng yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò
净，一切陀罗尼门清净故五力清净。何以故？若
yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè tuó luó ní mén qīng jìng ruò wǔ lì qīng
一切智智清净，若一切陀罗尼门清净，若五力清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng
净，无二、无二分、无别、无断故。一切智智清
jìng gù yī qiè sān mó dì mén qīng jìng yī qiè sān mó dì mén qīng jìng gù
净故一切三摩地门清净，一切三摩地门清净故
wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī qiè sān
五力清净。何以故？若一切智智清净，若一切三
mó dì mén qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
摩地门清净，若五力清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yù liú guǒ qīng jìng yù liú
“善现，一切智智清净故预流果清净，预流

guǒ qīng jìng gù wǔ lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
果清净故五力清净。何以故？若一切智智清净，
ruò yù liú guǒ qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr fēn wú
若预流果清净，若五力清净，无二、无二分、无
bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yī lái bù huán ā
别、无断故。一切智智清净故一来、不还、阿
luó hàn guǒ qīng jìng yī lái bù huán ā luó hàn guǒ qīng jìng gù wǔ
罗汉果清净，一来、不还、阿罗汉果清净故五
lì qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò yī lái bù
力清净。何以故？若一切智智清净，若一来、不
huán ā luó hàn guǒ qīng jìng ruò wǔ lì qīng jìng wú èr wú èr
还、阿罗汉果清净，若五力清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù dú jué pú tí qīngjìng dú
“善现，一切智智清净故独觉菩提清净，独

jué pú tí qīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì
觉菩提清净故五力清净。何以故？若一切智智

qīngjìng ruò dú jué pú tí qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú
清净，若独觉菩提清净，若五力清净，无二、无

èr fēn wú bié wú duàn gù
二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yī qiè pú sà mó hē sà
“善现，一切智智清净故一切菩萨摩诃萨

xíngqīngjìng yī qiè pú sà mó hē sà xíngqīngjìng gù wǔ lì qīngjìng hé
行清净，一切菩萨摩诃萨行清净故五力清净。何

yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò yī qiè pú sà mó hē sà xíng
以故？若一切智智清净，若一切菩萨摩诃萨行

qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn
清净，若五力清净，无二、无二分、无别、无断

gù
故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù zhū fó wú shàngzhèngděng
“善现，一切智智清净故诸佛无上正等

pú tí qīngjìng zhū fó wú shàngzhèngděng pú tí qīngjìng gù wǔ lì qīng
菩提清净，诸佛无上正等菩提清净故五力清

jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò zhū fó wú shàngzhèng
净。何以故？若一切智智清净，若诸佛无上正

děng pú tí qīngjìng ruò wǔ lì qīngjìng wú èr wú èr fēn wú bié
等菩提清净，若五力清净，无二、无二分、无别、

wú duàn gù
无断故。

fù cì shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè qīngjìng sè
“复次，善现，一切智智清净故色清净，色

qīngjìng gù qī děngjué zhī qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清

jìng ruò sè qīngjìng ruò qī děngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr fēn
净，若色清净，若七等觉支清净，无二、无二分、

wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shòu xiǎng xíng
无别、无断故。一切智智清净故受、想、行、

shí qīngjìng shòu xiǎng xíng shí qīngjìng gù qī děngjué zhī qīngjìng
识清净，受、想、行、识清净故七等觉支清净。

hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shòu xiǎng xíng shí
何以故？若一切智智清净，若受、想、行、识
qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú èr fēn wú bié
清净，若七等觉支清净，无二、无二分、无别、
wú duàn gù
无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yǎn chù qīng jìng yǎn chù
“善现，一切智智清净故眼处清净，眼处
qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yǎn chù qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú èr
净，若眼处清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù ěr bí shé
分、无别、无断故。一切智智清净故耳、鼻、舌、
shēn yì chù qīng jìng ěr bí shé shēn yì chù qīng jìng gù
身、意处清净，耳、鼻、舌、身、意处清净故
qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò ěr
七等觉支清净。何以故？若一切智智清净，若耳、
bí shé shēn yì chù qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú
鼻、舌、身、意处清净，若七等觉支清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù sè chù qīng jìng sè chù
“善现，一切智智清净故色处清净，色处
qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò sè chù qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú èr
净，若色处清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shēng xiāng
分、无别、无断故。一切智智清净故声、香、
wèi chù fǎ chù qīng jìng shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng
味、触、法处清净，声、香、味、触、法处清
jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng
净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清净，
ruò shēng xiāng wèi chù fǎ chù qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng
若声、香、味、触、法处清净，若七等觉支清
jìng wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
净，无二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù yǎn jiè qīngjìng yǎn jiè
“善现，一切智智清净故眼界清净，眼界
qīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yǎn jiè qīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr
净，若眼界清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù sè jiè yǎn shí
分、无别、无断故。一切智智清净故色界、眼识
jiè jí yǎnchù yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng sè jiè nǎi zhì
界及眼触、眼触为缘所生诸受清净，色界乃至
yǎnchùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé
眼触为缘所生诸受清净故七等觉支清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò sè jiè nǎi zhì yǎnchùwéiyuán
以故？若一切智智清净，若色界乃至眼触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù ěr jiè qīngjìng ěr jiè
“善现，一切智智清净故耳界清净，耳界
qīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò ěr jiè qīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr
净，若耳界清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēng jiè ěr
分、无别、无断故。一切智智清净故声界、耳
shí jiè jí ěr chù ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng shēng jiè
识界及耳触、耳触为缘所生诸受清净，声界
nǎi zhì ěr chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù qī dēngjué zhī qīng
乃至耳触为缘所生诸受清净故七等觉支清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò shēng jiè nǎi zhì ěr
净。何以故？若一切智智清净，若声界乃至耳
chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú
触为缘所生诸受清净，若七等觉支清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù bí jiè qīngjìng bí jiè
“善现，一切智智清净故鼻界清净，鼻界

qīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清**净**故七等觉支清**净**。何以故？若一切智智清
jìng ruò bí jiè qīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr
净，若鼻界清**净**，若七等觉支清**净**，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù xiāng jiè bí
分、无别、无断故。一切智智清**净**故香界、鼻
shí jiè jí bí chù bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng xiāng jiè nǎi
识界及鼻触、鼻触为缘所生诸受清**净**，香界乃
zhì bí chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng
至鼻触为缘所生诸受清**净**故七等觉支清**净**。
hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò xiāng jiè nǎi zhì bí chùwéi
何以故？若一切智智清**净**，若香界乃至鼻触为
yuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr
缘所生诸受清**净**，若七等觉支清**净**，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shé jiè qīngjìng shé jiè
“善现，一切智智清**净**故舌界清**净**，舌界
qīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清**净**故七等觉支清**净**。何以故？若一切智智清
jìng ruò shé jiè qīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr
净，若舌界清**净**，若七等觉支清**净**，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīngjìng gù wèi jiè shé shí
分、无别、无断故。一切智智清**净**故味界、舌识
jiè jí shé chù shé chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng wèi jiè nǎi zhì
界及舌触、舌触为缘所生诸受清**净**，味界乃至
shé chùwéiyuánsuǒshēngzhūshòuqīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé
舌触为缘所生诸受清**净**故七等觉支清**净**。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīngjìng ruò wèi jiè nǎi zhì shé chùwéiyuán
以故？若一切智智清**净**，若味界乃至舌触为缘
suǒshēngzhūshòuqīngjìng ruò qī dēngjué zhī qīngjìng wú èr wú èr
所生诸受清**净**，若七等觉支清**净**，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shànxiàn yī qiè zhì zhì qīngjìng gù shēn jiè qīngjìng shēn jiè
“善现，一切智智清**净**故身界清**净**，身界
qīngjìng gù qī dēngjué zhī qīngjìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清**净**故七等觉支清**净**。何以故？若一切智智清

jìng ruò shēn jiè qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú
净，若身界清净，若七等觉支清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù chù jiè shēn
二分、无别、无断故。一切智智清净故触界、身
shí jiè jí shēn chù shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng chù jiè
识界及身触、身触为缘所生诸受清净，触界
nǎi zhì shēn chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng
乃至身触为缘所生诸受清净故七等觉支清
jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò chù jiè nǎi zhì shēn chù
净。何以故？若一切智智清净，若触界乃至身触
wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr
为缘所生诸受清净，若七等觉支清净，无二、
wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù yì jiè qīng jìng yì jiè
“善现，一切智智清净故意界清净，意界
qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò yì jiè qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú èr
净，若意界清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù fǎ jiè yì shí
分、无别、无断故。一切智智清净故法界、意识
jiè jí yì chù yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng fǎ jiè nǎi zhì
界及意触、意触为缘所生诸受清净，法界乃至
yì chù wéi yuán suǒ shēng zhū shòu qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé
意触为缘所生诸受清净故七等觉支清净。何
yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò fǎ jiè nǎi zhì yì chù wéi yuán
以故？若一切智智清净，若法界乃至意触为缘
suǒ shēng zhū shòu qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú èr
所生诸受清净，若七等觉支清净，无二、无二
fēn wú bié wú duàn gù
分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù dì jiè qīng jìng dì jiè
“善现，一切智智清净故地界清净，地界
qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò dì jiè qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú èr
净，若地界清净，若七等觉支清净，无二、无二

fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù shuǐ huǒ fēng
分、无别、无断故。一切智智清净故水、火、风、
kōng shí jiè qīng jìng shuǐ huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng gù
空、识界清净，水、火、风、空、识界清净故
qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò shuǐ
七等觉支清净。何以故？若一切智智清净，若水、
huǒ fēng kōng shí jiè qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú
火、风、空、识界清净，若七等觉支清净，无
èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
二、无二分、无别、无断故。

shàn xiàn yī qiè zhì zhì qīng jìng gù wú míng qīng jìng wú míng
“善现，一切智智清净故无明清净，无明
qīng jìng gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng
清净故七等觉支清净。何以故？若一切智智清
jìng ruò wú míng qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng wú èr wú
净，若无明清净，若七等觉支清净，无二、无
èr fēn wú bié wú duàn gù yī qiè zhì zhì qīng jìng gù xíng shí
二分、无别、无断故。一切智智清净故行、识、
míng sè liù chù chù shòu ài qǔ yǒu shēng lǎo sǐ
名色、六处、触、受、爱、取、有、生、老死
chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng
愁叹苦忧恼清净，行乃至老死愁叹苦忧恼清净
gù qī děng jué zhī qīng jìng hé yǐ gù ruò yī qiè zhì zhì qīng jìng ruò
故七等觉支清净。何以故？若一切智智清净，若
xíng nǎi zhì lǎo sǐ chóu tàn kǔ yōu nǎo qīng jìng ruò qī děng jué zhī qīng jìng
行乃至老死愁叹苦忧恼清净，若七等觉支清净，
wú èr wú èr fēn wú bié wú duàn gù
无二、无二分、无别、无断故。

大般若波罗蜜多经卷第二百七十

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó hē là dá nà duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù zhù mó
南无喝啰怛那.哆罗夜耶.佉啰佉啰.俱住俱住.摩
là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō mò ná suō pó
啰摩啰.虎啰.吽.贺贺.苏怛拿.吽.泼抹拿.娑婆
hē
诃.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

ná mó bō rě huì shàng fó pú sà
南無般若会上佛菩萨 (合掌三称)

huíxiàng jì
回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德 庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

shí fāng sān shì yí qiè fó yí qiè pú sà mó hē sà mó hē bō
十方三世一切佛.一切菩萨摩诃萨.摩诃般

rě bō luó mì
若波罗蜜

南无护法韦驮尊天菩萨

ཡིག་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆ་འཛིན་ནང་དུ་བཞག་ནད་པེ་ཆ་དེ་ཅི་འདྲར་
བཞག་མཁུང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྩུད་ལས་གསུང་ས་ཤིག།

此咒置经书中可灭误跨之罪